

Inhoud

Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB)

Opgericht bij Wetten van 21 februari 1985
en 22 april 1999

Uitvoerend Comité

- Voorzitter : Gérard Delvaux
- Ondervoorzitter : Erwin Vercammen
- Secretaris-penningmeester : Benoît Vanderstichelen
- Secretaris : Christiana Baert – Vreven

Raad

- Voorzitter : Gérard Delvaux
- Ondervoorzitter : Erwin Vercammen
- Leden :

Christiana Baert - Vreven — André Bert —
Micheline Claes — Christine Cloquet —
Jos De Blay — Ivo Dierickx — Michel Dumont —
Patrick Jaillot — Benoît Vanderstichelen —
Paul Van Dievoet — Jos Van Wemmel —
Daniëlle Van Zegbroeck

Algemeen Directeur

Eric Steghers

Accountancy & Tax

Driemaandelijkse tijdschrift van het IAB
n° 1/2006

Administratie en redactie

IAB, Livornostraat 41 • 1050 Brussel
Tel : 02/543.74.90 — Fax : 02/543.74.91
E-mail : info@iec-iab.be

Redactiecoördinator

Leslie Van Hout
l.van_hout@iec-iab.be

Redactiecomité

Gérard Delvaux — Erwin Vercammen —
Eric Steghers — Roger Lassaux — Amid Faljaoui —
Rutger Van Boven — Liesbet Dhaene —
Eric Basso — Jan Van Droogbroeck —
Leslie Van Hout

Grafische vormgeving

perplex | Aalst
Prepress/Press
Corporate © Copyright s.a.

V.U. :

G. Delvaux, Livornostraat, 41, 1050 Brussel

ISSN 1375-9876

De auteurs, het redactiecomité en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Editoriaal

DE DAAD BIJ HET WOORD EN HET WOORD BIJ DE DAAD ¶ p. 2

Interview

INSTITUTEN SMELTEN SAMEN TEGEN FEBRUARI 2007! ¶ p. 5

In het kantoor van het BIBF, in de Legrandlaan in Brussel, hebben IAB-voorzitter Gérard Delvaux en BIBF-voorzitter Marcel-Jean Paquet de nakende fusie van beide Instituten aangekondigd. In dit artikel geven de twee hoofdrolspelers, Gérard Delvaux en Marcel-Jean Paquet, alle details van die fusie.

Beroep

ACCOUNTANTS, BELASTINGCONSULENTEN EN ERKENDE BOEKHOUDERS WELDRA VERENIGD IN ÉÉN INSTITUUT! ¶ p. 10

Op 16 januari 2006 ondertekenden het IAB, het BIBF en het IBR een intentieverklaring die een grotere transparantie beoogt binnen de economische beroepen. Dit engagement zal zich concretiseren in de fusie van de huidige Instituten IAB en BIBF in één nieuw Instituut. Het IBR zal in zijn huidig statuut behouden blijven. Een wetsontwerp in die zin zal in de loop van 2006 in het parlement worden neergelegd.

Boekhoudrecht

VERBAND TUSSEN HET BOEKHOUDRECHT EN HET FISCAAL RECHT VAN DE ONDERNEMINGEN: ENIGE AANKNOPINGSPUNTEN EN BEDENKINGEN ¶ p. 23

De polariteit van het verband tussen de boekhouding en de fiscaliteit van de ondernemingen is de laatste 43 jaar van richting veranderd. Oorspronkelijk waren het de fiscale hervormingswetten van 1919 en 1962 die boekhoudkundige regels noodzaakten. Deze werden vastgesteld naar aanleiding van de omzetting in België van de vierde boekhoudrichtlijn van 1978. Het naast elkaar bestaan van beide op fiscaal gebied werd destijds bevestigd door het postulaat van de fiscale neutraliteit.

Ondernemingsrecht

WET VAN 13 JANUARI 2006 TORNT AAN HET JAARREKENINGENRECHT ¶ p. 33

Op 20 januari 2006 verscheen de Wet van 13 januari 2006 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen in het Belgisch Staatsblad. Deze wet zorgt voor de gedeeltelijke omzetting naar Belgisch recht van Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2003. Laatstgenoemde Richtlijn wijzigt de richtlijnen 78/660/EG, 83/349/EEG, 86/635/EEG en 91/674/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen, banken en andere financiële instellingen, en verzekeringsondernemingen.

OVERHEIDSSTEUN VOOR KMO'S: VLAAMSE REGERING LANCEERT

"ONDERNEMERSCHAPSPORTEFEUILLE" ¶ p. 37

Op 10 februari 2006 werd het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Dit besluit voorziet in een nieuwe regeling ter ondersteuning van de Vlaamse economie. Meer bepaald zullen kmo's in de toekomst aanspraak kunnen maken op een zogenaamde "ondernemerschapsportefeuille" die toegang verleent tot vier door de Vlaamse overheid gesubsidieerde diensten.

Trends

OPNIEUW CHANTAGE MET ENERGIE ¶ p. 43

Iedereen dacht dat chantage met olie of gas tot het verleden behoorde. Iran heeft ons echter doen inzien dat dit wapen nog steeds bestaat. Ook door Rusland beseffen we dat wij enorm afhankelijk zijn.

VAKLITERATUUR ¶ p. 46

De daad bij het woord en het woord bij de daad

Gérard Delvaux
Voorzitter

De laatste tijd stond de intentieverklaring in het middelpunt van de belangstelling, en terecht! De verklaring kwam er na lange onderhandelingen tussen de drie voorzitters van de Instituten en de verschillende beroepsverenigingen. Enige nuances en bedenkingen werden scherpzinnig neergepend om de vooruitstrevende hervorming zo vlot mogelijk te laten verlopen. Op 16 januari 2006 werd de intentieverklaring ondertekend en op 7 februari 2006 volgde een vergadering in de Heyzel, waarbij iedereen de kans kreeg om eventuele vragen te stellen. Op bladzijde 10 kunt u de intentieverklaring integraal lezen, voorafgegaan door een uitgebreid interview met de heer Paquet, voorzitter van het BIBF, en mezelf, waarin alle aspecten van de hervorming worden belicht. Hoewel nog niet alles volledig is uitgestippeld, meent iedereen dat de hoofdlijnen duidelijk en logisch zijn.

Daarom kom ik er in dit editoriaal niet uitgebreid op terug. Nu wil ik het vooral hebben over het idee en de drijvende kracht achter de intentieverklaring. Om grip te krijgen op veranderingen en een antwoord te bieden op nieuwe uitdagingen in een steeds vrijer Europa en een wereld die de verwachtingen en verplichtingen van ons beroep bepaalt, moet de hervorming worden gezien als een bron van nieuw dynamisme, als een visitekaartje van een beroep met ambities, zowel van de beroepsbeoefenaars als van het totaalbeeld. De bedrijven en het grote publiek kunnen zich een beter beeld vormen van onze missies en onze begeleidende rol in alle fases van een onderneming door een duidelijke indeling van de beroepen en de bevoegdheden, evenals door een grotere transparantie, met behoud van onze identiteit en ons statuut. De fusie van de twee Instituten zal verschillende gevolgen hebben: eensgezindheid wat betreft de behandeling van de dossiers en de standpunten die worden ingenomen, maar ook een grotere impact en een geprivilegieerd partnerschap. Door de fusie zullen nieuwe deuren opengaan. Al snel zullen redactionele middelen worden vrijgemaakt, zoals publicaties en werkmiddelen om de kennis en de knowhow van het beroep te verrijken. Ons beroep kan in de toekomst worden veilig gesteld door het aantrekkelijk te maken voor jongeren en de mogelijkheid te bieden zich te ontplooien op persoonlijk en op professioneel vlak door de uitoefening van het beroep. Eenmaal de wetgeving is aangepast, zullen

verschillende aspecten daartoe bijdragen: de harmonisering van de boekhoudkundige studies met het Europese universitaire model; de waarde van masters of licentiaatsdiploma's in een economische richting waarbij bachelors onder bepaalde voorwaarden ook de mogelijkheid krijgen om toe te treden; een aanlokkelijke cursus, die toegankelijker is en aangepast aan de missies van de huidige beroepsbeoefenaar, met bovendien de mogelijkheid om op eigen tempo deel te nemen aan deze nieuwe uitdaging, via een overstapregeling en op basis van ervaring.

De intentieverklaring, die binnenkort in een wet zal worden omgezet, is dus eerder een verleidingsspoging. In dit gunstig politiek klimaat is het, vooral tegenover de buitenwereld, een onmiskenbare bevestiging van de volwaardige functie die wij bekleden binnen ondernemingen. Met volharding, doorzettingsvermogen maar

vooral ook met ambitie voor een beroep dat, naast een technische kant die beheerst moet worden, vooral een beroep is dat wordt uitgeoefend met intelligentie, knowhow en verantwoordelijkheid, en dat door de 15 000 boekhouders en fiscalisten die het nieuwe Instituut rijk is. Dit modern, krachtig en aantrekkelijk beeld van onze beroepsactiviteiten vloeit natuurlijk niet alleen voort uit de nieuwe beroepsorganisatie. Hetzelfde geldt voor de toegevoegde waarde van de bekwame, permanent gevormde beroepsbeoefenaars, die een strikte deontologie moeten naleven. Eenmaal de nieuwe wetgeving een feit is, moeten we beseffen dat een nieuw begin aanbreekt. Gekenmerkt door de dagelijkse zorg voor de correcte uitoefening van ons beroep en de tevredenheid van de cliënt, dat ons streefdoel blijft.

In alle vertrouwen: op naar de toekomst!¶

Interview

**GÉRARD DELVAUX EN
MARCEL-JEAN PAQUET**

respectievelijk
voorzitter van het IAB en
voorzitter van het BIBF

Instituten smelten samen tegen februari 2007!

IAB: De toenadering tussen het IAB en het BIBF hing al een tijdje in de lucht. Hoe komt het dat alles plots in een stroomversnelling is geraakt?

Gérard Delvaux: In de parlementaire voorbereiding in 1999 had de wetgever gevraagd dat de boekhoudkundige beroepen in één Instituut zouden samensmelten. De wetgever wou in de eerste plaats de structuren rationaliseren, wat zo goed als vanzelfsprekend was. Van bij de aanvang van onze respectievelijke mandaten hebben André Killesse (IBR), Marcel-Jean Paquet (BIBF) en ikzelf (IAB) dan ook de verschillende mogelijkheden onderzocht. De samensmelting tot één Instituut werd evenwel op losse schroeven gezet door de affaires die vooral in de VS veel ophef hebben gemaakt en geleid hebben tot strengere deontologische regels voor het beroep van revisor.

IAB: Waarom?

Gérard Delvaux: De revisoren moeten zich anders organiseren voor wat de schijnbare onafhankelijkheid betreft. Bovendien heeft de 8e richtlijn onze besprekingen doorkruist. Die richtlijn bepaalt dat de revisoren belast zijn met de wette-

In het kantoor van het BIBF, in de Legrandlaan in Brussel, op een steenworp van Ter Kamerenbos, hebben IAB-voorzitter Gérard Delvaux en BIBF-voorzitter Marcel-Jean Paquet maandag 16 januari 2006 de nakende fusie van beide Instituten aangekondigd. In dit artikel geven de twee hoofdrolspelers, Gérard Delvaux en Marcel-Jean Paquet, alle details van die fusie.

lijke controle van de jaarrekeningen en met de bijzondere opdrachten, terwijl de boekhouders en accountants focus- sen op dienstverle- ning. Uiteraard voeren ook de accountants bijzon- dere opdrachten uit (uitgifte van aandelen onder de frac-

tiewaarde, fusies, vereffeningen, splitsingen van vennootschappen, alle omzettingen van vennootschappen, enz.), maar in de praktijk betreffen die vooral de kmo's.

IAB: U hebt nochtans bruggen geslagen naar het IBR ...

Gérard Delvaux: Ja, een gemeenschappelijke website (nvdr: <http://www.accountancy.be>), een gemeenschappelijk tijdschrift en nieuwe moda- liteiten inzake de organisatie van de stage. Dat alles is en blijft zo. Maar het fusieproces zal zich beperken tot het IAB en het BIBF. Ik wil trouwens opmerken – of eraan herinneren – dat het IAB vanaf oktober 2004 een strategische vergadering heeft gehouden. Op basis daarvan heb ik een nota over de toekomst van het beroep opgesteld. Op enkele nuances na, was dat een 'intentiekader', dat in de loop van de tijd uiteraard wordt aangepast volgens de nieuwe elementen die op de

Interview

onderhandelingstafel komen. Zoals ik al vermeldde, zullen de revisoren een aparte groep vormen. Zij zullen bruggen slaan met de actuarissen, de ICT-ers en de forensische auditoren.

IAB: Zoals u er zelf aan hebt herinnerd, was het de wens van de wetgever om de boekhoudkundige beroepen in één Instituut te verenigen. Waarom wilt u sneller te werk gaan dan de overheid?

Marcel-Jean Paquet: In plaats van een door de wetgever opgelegde toenadering, leggen we liever zelf een tekst met een aantal coherente principes aan de Regering voor! In elk geval moest er ooit beweging in komen. Dan kunnen we het net zo goed op onze manier doen ... Nu zijn we zeker dat er in de teksten staat wat we willen ...

Gérard Delvaux: De politieke wereld, de Hoge Raad voor de Economische Beroepen – te beginnen met Sabine Laruelle en Marc Verwilghen, en Jean-Paul Servais – zijn blij met onze toenaderingspoging. Het beroep moet zichzelf construeren.

Marcel-Jean Paquet: Het is meer dan een toenadering: het gaat om een zuivere fusie!

IAB: Wat gaat er concreet veranderen?

Gérard Delvaux: Binnen één zelfde Instituut zullen de 15 000 'cijferdeskundigen' beter zichtbaar zijn voor het grote publiek. Aan de politieke wereld zullen ze één stem laten horen en dus sterker staan. Bovendien zullen alle opdrachten geherdefinieerd worden. Samen zullen we reflecteren over de organisatie van het beroep voor toekomstige nieuwe opdrachten.

IAB: Meer bepaald?

Gérard Delvaux: We zullen drie lijsten opstellen: die van de boekhouders, die van de accountants en die van de belastingconsulenten. De boekhouder zal belast zijn met de boekhouding en het bijbehorende belastingdossier. De accountant overstijgt het niveau van de gewone boekhouding en richt zich op adviesverstrekking, deskundigenonderzoek (privé en gerechtelijk) en bijzondere

opdrachten. De lijst van de accountants zal voorzien zijn van registers waarmee iedereen kan nagaan of een bepaald lid gerechtelijk deskundigenonderzoek, bijzondere opdrachten, ... uitvoert. De belastingconsulent zal op zijn beurt gespecialiseerd zijn in economische fiscaliteit.

Marcel-Jean Paquet: Er zullen ook vereenvoudigingen worden doorgevoerd. Zo zal de titel 'erkend boekhouder-fiscalist' verdwijnen. Boekhouder, accountant en belastingconsulent zijn de enige drie titels die blijven bestaan, waarbij zowel de boekhouder als de accountant hun titel kunnen cumuleren met die van belastingconsulent.

IAB: Zal de fusie van het IAB en het BIBF de weg vrijmaken voor de erkenning van de interne boekhouders?

Gérard Delvaux: Het BIBF had een ontwerp in die zin ingediend. De situatie is vergelijkbaar met die van de interne accountants. Maar de kwestie is niet zo eenvoudig te regelen. We zullen er bij de opstelling van de wettekst bijzondere aandacht aan schenken.

IAB: Sommigen zullen zich misschien verbazen over de vaart die alles de komende maanden zal nemen ...

Marcel-Jean Paquet: We moeten uiteraard rekening houden met de verschillende politieke agenda's en de volgende verkiezingen.

Gérard Delvaux: We hebben onze respectievelijke directeurs in elk geval gevraagd een wettekst voor te bereiden. Die zal eind deze maand klaar zijn. Onze instanties zullen zich dan over de tekst buigen, waarna die de klassieke weg zal volgen (wetsontwerp, Regering, Parlement, Raad van State). We hebben geen speciale commissie gewild, want dan zouden we in eindeloze discussies verzeild zijn geraakt.

IAB: Het gefuseerde geheel zal een 'kolos' van 15 000 leden zijn. Zult u de middelen hebben om hen allemaal te controleren en waar nodig in te grijpen?

Gérard Delvaux: Natuurlijk! Vergeet niet wat er zich sinds 1985 afspeelt. Toen telde het IAB 12 000 leden. Tegenwoordig zijn dat er maar 7 200 meer.

Marcel-Jean Paquet: Hetzelfde liedje bij ons: sinds 1992 is het aantal leden gedaald van 10 000 tot 5 800.

IAB: Vanwaar die afbrokkeling van het ledenaantal?

Marcel-Jean Paquet: De uitoefening van het beroep brengt een aantal verplichtingen met zich en het accent ligt systematisch op de kwaliteit van de dienstverlening. Voorts passen de tuchtkamers een strenge deontologie toe.

IAB: Om terug te komen op uw fusieplannen: hebt u in een overgangperiode voorzien?

Gérard Delvaux: Jawel. Van 2007 tot 2009 zullen de twee raden samenwerken. Samen vertegenwoordigen ze 32 personen. In de organieke regeling zal dat aantal bijgevolg teruggebracht moeten worden tot 18. We zullen eveneens 'bijzondere bevoegdheden' vragen om het nieuwe

Instituut te organiseren. Onze mandaten worden met twee jaar verlengd om het proces dat we op gang hebben gebracht, tot een goed einde te brengen.

Marcel-Jean Paquet: In ieder geval zal het personeel van de twee Instituten behouden blijven!

Gérard Delvaux: Dat is niet alles. De veranderingen hebben niet alleen betrekking op de interne organisatie. Onze leden zullen in de overgangsfase naar een andere categorie kunnen overstappen. Zo zullen boekhouders accountants kunnen worden!

IAB: Automatisch?

Marcel-Jean Paquet: Natuurlijk niet. Een boekhouder zal een gemotiveerde aanvraag moeten indienen, hij mag geen tuchtsanctie hebben opgelopen en moet opleidingsattesten voorleggen voor de materie die specifiek is voor accountancy (bijzondere opdrachten, ...). De beroepsverenigingen en boekhoudkundige scholen gaan zich uiteraard daarop organiseren. Wie gebruik wil maken van de overgangsfase, zal zes maanden de tijd hebben om zijn dossier bij de betreffende instanties in te

Interview

dienen. Een ad-hoc hearingcommissie zal worden opgericht, die paritair wordt samengesteld met IAB- en BIBF-leden die elke lijst vertegenwoordigen.

IAB: En de revisoren?

Gérard Delvaux: Wie boekhoudkundige diensten wil aanbieden, zal zich ook bij ons kunnen inschrijven. Het IBR zal van zijn kant alle regels van onverenigbaarheid vastleggen.

IAB: Bij de fusie van de Instituten zal eveneens de kwestie van de interprofessionele vennootschappen worden geregeld ...

Gérard Delvaux: Tot op vandaag kon een boekhouder-fiscalist van het BIBF zich niet associëren met een accountant van het IAB. Voortaan zal een boekhouder zich wel kunnen associëren met een accountant en een belastingconsulent.

Daarna zullen we de weg ook vrijmaken voor structuren waarin men zich met advocaten en notarissen kan associëren. Een volledige dienstverlening kan dan worden aangeboden, binnen de grenzen van de 8e richtlijn en rekening houdend met de onverenigbaarheden.

IAB: Zal uw project worden voorgesteld op een buitengewone algemene vergadering van uw respectievelijke leden?

Gérard Delvaux: Nee, een federale wet zal over de ontbinding van zowel het IAB als het BIBF beslissen en de oprichtingsmodaliteiten van het nieuwe Instituut vastleggen. Dat laatste zal uiteraard de rechten en verbintenissen van de ontbonden Instituten overnemen.

IAB: Veranderen de toegangsmodaliteiten tot het beroep?

Gérard Delvaux: Om toegelaten te worden tot de stage van boekhouder of accountant, zal de kandidaat houder moeten zijn van een bachelor- of graaduaatsdiploma. De filosofie van de stage gaat trouwens grondig worden gewijzigd. Op dit ogenblik zijn er immers te veel kandidaat-accountants die hun stage vóór de einddatum stopzetten en opnieuw van nul moeten beginnen als ze dan boek-

houder willen worden. In het nieuwe systeem zal de stage voor verandering vatbaar zijn en deel uitmaken van een 'loopbaanplan'.

Voor de toegang tot het beroep accountant daarentegen, zul je noodzakelijkerwijs houder moeten zijn van een master of een beroepservaring van 7 jaar moeten voorleggen. Voor het beroep boekhouder moet je minimum een bachelor- of graaduaatsdiploma op zak hebben of een beroepservaring van 7 jaar achter de rug hebben. Voor wie geen diploma bezit, bepaalt de 8e richtlijn 15 jaar beroepservaring.

IAB: Sluit die nieuwe tekst voor velen niet de deur, juist op het ogenblik dat iedereen het erover eens is dat er accountants tekort zijn en wetende dat de meeste accountants van tegenwoordig geen universitair diploma bezitten?

Gérard Delvaux: Het is 'Bologna' die de regels bepaalt! Maar wie master is en wie niet, is nog niet goed vastgelegd. Zo zou het best kunnen dat studenten die zich voor een bacheloropleiding boekhouding hebben ingeschreven, twee jaar avondschoon accountancy kunnen volgen. De cumul van beide zou dan gelijkgesteld kunnen worden met een master die erkend wordt door de Belgische staat.

IAB: Zal dit nieuwe Instituut ook een aantal tastbare veranderingen voor zijn leden met zich brengen?

Gérard Delvaux: De boekhouders-fiscalisten die zich laten erkennen als accountants, zullen onder meer de volgende taken op zich kunnen nemen: privédeskundigenonderzoek, gerechtelijk deskundigenonderzoek, bijzondere opdrachten (omzettingen van vennootschappen, vereffening, fusie, splitsing, uitgifte onder de fractiewaarde,...). Ook hebben we de basis gelegd om het onze leden mogelijk te maken benoemd te worden door de federale of gewestelijke overheid, en last but not least is er de mogelijkheid om een mandaat van onafhankelijk bestuurder uit te oefenen in ondernemingen. ¶

Beroep

Accountants, belastingconsulenten en erkende boekhouders weldra verenigd in één Instituut!

Op 16 januari 2006 ondertekenden het IAB, het BIBF en het IBR, in aanwezigheid van de Ministers mevrouw Sabine Laruelle en de heer Marc Verwilghen alsook de heer Jean-Paul Servais, voorzitter van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, een intentieverklaring die een grotere transparantie beoogt binnen de economische beroepen. Dit engagement zal zich concretiseren in de fusie van de huidige Instituten IAB en BIBF in één nieuw Instituut. Het IBR zal in zijn huidig statuut behouden blijven. Een wetsontwerp in die zin zal in de loop van 2006 in het parlement worden neergelegd.

DE EVOLUTIE VAN DE ECONOMISCHE BEROEPEN

INTENTIEVERKLARING MET BETREKKING TOT DE VOORSTELLEN AAN DE REGERING

1. De principes

- 1.1. De organisatie en de werking van de economische beroepen moeten een federale bevoegdheid blijven, die wordt georganiseerd door de nationale instituten.
- 1.2. Het principe van één enkel instituut (IBR, IAB, BIBF) werd niet weerhouden wegens de specificiteiten van de wettelijke controle van de rekeningen voorzien door de Achtste EG Richtlijn.
- 1.3. De beroepen van accountant, van belastingconsulent, van erkend boekhouder-fiscalist en van erkend boekhouder zouden worden gegroepeerd binnen één enkel instituut met verschillende lijsten. (cf. punt 3.1.3)

De wet van 22 april 1999 zou worden opgeheven en vervangen door nieuwe wettelijke bepalingen, rekening houdende met de voornoemde wet.

Het doel is om aan derden een duidelijker beeld te geven van de opdrachten die aan elk betrokken beroep verbonden zijn, alsook het standaardiseren van de stage, de plichtenleer, de vorming, de organisatie van professionele vennootschappen, rekening houdende met de specificiteiten van elk beroep.

- 1.4. De auditberoepen die niet behoren tot het beroep van bedrijfsrevisor (forensic, interne audit, ICT-audit, milieu, en mogelijkermijze de actuarissen ...) zouden binnen een inter-institutencomité worden gecoördineerd.

Het principe van één instituut van auditoren werd niet weerhouden wegens de specificiteiten van de wettelijke controle van de rekeningen voorzien door de Achtste EG Richtlijn.

Het IBR zou worden behouden in zijn huidig statuut.

2. Overgangperiode

Er wordt een overgangperiode van 6 maanden voorzien die de leden van het IAB, het BIBF en het IBR zal in staat stellen zich aan te passen aan de nieuwe beroepsstructuren.

2.1. BIBF-leden

- 2.1.1. De huidige BIBF-leden die minimum over een bachelor en/of graduaatsdiploma beschikken, zullen de hoedanigheid van accountant en/of belastingconsulent kunnen bekomen op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ¹ :

- op gemotiveerd verzoek van de kandidaat ; EN
- op voorlegging van een attest (afgeleverd door het BIBF) dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het BIBF behoudens eerherstel ; EN
- voor de kandidaat « accountant », op voorlegging van een attest ² dat hij minimum 40 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de opdrachten voorbehouden aan de titel van accountant (waaronder de bijzondere mandaten);
- voor de kandidaat « belastingconsulent », op voorlegging van een attest ³ dat hij minimum 20 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit.

Er wordt benadrukt dat de beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten de 60 uren permanente vorming zullen kunnen organiseren (40 uren permanente vorming voor de boekhoudkundige expertise: mandaten van accountants en 20 uren voor de fiscaliteit) ; daarenboven zullen ze niet aan een examen worden onderworpen. Zowel de organisatoren: beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten als de inhoud zullen worden onderworpen aan een controle door de bedoelde commissie (zie voetnoot 2).

- 2.1.2. De huidige BIBF-leden met 7 jaar zelfstandige beroepservaring en die niet minimum beschikken over een bachelor of graduaatsdiploma zullen de hoedanigheid van accountant en/of belastingconsulent kunnen bekomen op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ⁴ :

- op voorlegging van een attest (afgeleverd door het BIBF) dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het BIBF behoudens eerherstel; EN
- voor de kandidaat « accountant », op voorlegging van een attest ⁵ dat hij minimum 40 uur permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de opdrachten voorbehouden aan de titel van accountant (waaronder de bijzondere mandaten);
- voor de kandidaat « belastingconsulent », op voorlegging van een attest ⁶ dat hij minimum 20 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit.

Er wordt benadrukt dat de beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten de 60 uren permanente vorming zullen kunnen organiseren (40 uren permanente vorming voor de boekhoudkundige expertise: mandaten van accountants en 20 uren

voor de fiscaliteit) ; daarenboven zullen ze niet aan een examen worden onderworpen. Zowel de organisatoren: beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten als de inhoud zullen worden onderworpen aan een controle van de bedoelde commissie (zie voetnoot 2).

2.1.3. De huidige BIBF-leden die geen 7 jaar beroepservaring hebben (hetzij elke periode van beroepsuitoefening in de hoedanigheid van zelfstandig boekhouder) en die niet minimum beschikken over een bachelor of graduaatsdiploma zullen de hoedanigheid van accountant en/of belastingconsulent kunnen bekomen op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ⁷ :

- op gemotiveerd verzoek van de kandidaat ; EN
- op voorlegging van een attest (afgeleverd door het BIBF) dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het BIBF behoudens eerherstel; EN
- voor de kandidaat « accountant », op voorlegging van een attest ⁸ dat hij minimum 40 uur permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de opdrachten voorbehouden aan de titel van accountant (waaronder de bijzondere mandaten);
- voor de kandidaat « belastingconsulent », op voorlegging van een attest ⁹ dat hij minimum 20 uur permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit.

Er wordt benadrukt dat de beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten de 60 uren permanente vorming zullen kunnen organiseren (40 uren permanente vorming voor de boekhoudkundige expertise: mandaten van accountants en 20 uren voor de fiscaliteit) ; daarenboven zullen ze niet aan een examen worden onderworpen. Zowel de organisatoren: beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten als de inhoud zullen worden onderworpen aan een controle van de bedoelde commissie (zie voetnoot 2).

2.1.4. Na deze periode van zes maanden, zal de titel van erkend boekhouder-fiscalist worden geschrapt en de personen die de hoedanigheid van belastingconsulent niet hebben aangevraagd en bekomen, zullen de titel van erkend boekhouderfiscalist niet meer kunnen dragen. Zij zullen enkel de titel van boekhouder dragen.

2.2. IBR-leden

2.2.1. De bedrijfsrevisoren zullen de hoedanigheid van accountant kunnen bekomen op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ¹⁰:

- op gemotiveerd verzoek van de kandidaat ; EN
- op voorlegging van een attest dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het IBR (afgeleverd door het IBR).

2.2.2. Het IBR zal de onverenigbaarheden bij de uitoefening van het beroep moeten vastleggen voor zijn leden.

2.3. IAB-leden

2.3.1. De accountant zal de hoedanigheid van belastingconsulent kunnen bekomen op basis van een te beoordelen dossier ¹¹ :

- op gemotiveerd verzoek van de kandidaat ; EN
- op voorlegging van een attest dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het IAB (afgeleverd door het IAB); EN

- op voorlegging van een attest ¹² dat hij minimum 20 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit.

2.4. Stagiair

2.4.1. Elke stagiair die is ingeschreven bij het IAB en in orde is met de betaling van zijn jaarlijkse ledenbijdrage, die minimum beschikt over een bachelor of graduaatsdiploma en die minimum 5 jaar beroepservaring heeft in het domein van de boekhouding of de fiscaliteit, zal de hoedanigheid van accountant, van belastingconsulent en/of van boekhouder kunnen aanvragen, op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ¹³ :

- op gemotiveerd verzoek van de kandidaat ; EN
- op voorlegging van een attest dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het IAB (afgeleverd door het IAB); EN
- voor de kandidaat « accountant », op voorlegging van een attest ¹⁴ dat hij minimum 40 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de opdrachten voorbehouden aan de titel van accountant (waaronder de bijzondere mandaten);
- voor de kandidaat « belastingconsulent », op voorlegging van een attest ¹⁵ dat hij minimum 20 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit.

Er wordt benadrukt dat de beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten de 60 uren permanente vorming zullen kunnen organiseren (40 uren permanente vorming voor de boekhoudkundige expertise: mandaten van accountants en 20 uren voor de fiscaliteit) ; daarenboven zullen ze niet aan een examen worden onderworpen. Zowel de organisatoren: beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten als de inhoud zullen worden onderworpen aan een controle van de bedoelde commissie (zie voetnoot 2) .

2.4.2. Elke stagiair die is ingeschreven bij het BIBF en in orde is met de betaling van zijn jaarlijkse ledenbijdrage, die minimum beschikt over een bachelor of graduaatsdiploma of een door het BIBF erkend diploma en die minimum 7 jaar zelfstandige beroepservaring heeft in het domein van de boekhouding of de fiscaliteit, zal de hoedanigheid van accountant, van belastingconsulent en/of van boekhouder kunnen aanvragen, op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ¹⁶ :

- op voorlegging van een attest dat hij geen tuchtrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen bij het BIBF behoudens eerherstel (afgeleverd door het BIBF); EN
- voor de kandidaat « accountant », op voorlegging van een attest ¹⁷ dat hij minimum 40 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de opdrachten voorbehouden aan de titel van accountant (waaronder de bijzondere mandaten);
- voor de kandidaat « belastingconsulent », op voorlegging van een attest ¹⁸ dat hij minimum 20 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit.

Er wordt benadrukt dat de beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten de 60 uren permanente vorming zullen kunnen organiseren (40 uren permanente vorming voor de boekhoudkundige expertise: mandaten van accountants en 20 uren voor de fiscaliteit) ; daarenboven zullen ze niet aan een examen worden onderworpen. Zowel de organisatoren: beroepsverenigingen, onderwijsinstellingen en instituten als de inhoud zullen worden onderworpen aan een controle van bedoelde commissie (zie voetnoot 2).

2.4.3. Elke stagiair die is ingeschreven bij het IAB of bij het BIBF die niet voldoet aan de onder punt 2.4.1. en 2.4.2. bepaalde voorwaarden zal de stage moeten voortzetten zoals voorzien door zijn oorspronkelijk instituut, *in functie van de gekozen lijst*.

2.5. Werking van het nieuwe instituut

2.5.1. Voorlopige Raad

Gedurende een overgangsperiode van twee jaar zal er een overgangsraad worden opgericht die zal samengesteld zijn uit de raadsleden van de respectievelijke raden van het IAB en het BIBF, teneinde het nieuwe instituut te creëren met zijn nieuwe werkings- en vertegenwoordigingsregels.

2.5.2. Professionele en interprofessionele vennootschappen tussen de leden van het nieuwe instituut

Alle praktische modaliteiten met betrekking tot de oprichting en de samenstelling van de professionele (tussen de leden van het nieuwe instituut met eenzelfde hoedanigheid) en interprofessionele vennootschappen (tussen de leden van het nieuwe instituut met verschillende hoedanigheid) zullen worden bepaald door de overgangsraad.

3. Organieke periode

3.1. Oprichting van een nieuw gemeenschappelijk instituut

3.1.1. Het IAB en het BIBF zouden worden opgeheven en elk instituut zou zijn patrimonium inbrengen in een nieuw op te richten instituut (bv. op 28 februari 2007). Het nieuwe instituut zou (bv.) op 28 februari 2007 titularis worden van de rechten en plichten van het IAB en het BIBF. Het voltallige personeel, verbonden aan het IAB en het BIBF, met zijn rechten en voordelen, zal worden overgenomen door het nieuwe instituut.

3.1.2. Er zal een nieuwe benaming moeten worden gezocht voor het nieuwe instituut dat uit de fusie zal voortvloeien (voorlopig het nieuwe instituut).

3.1.3. Het nieuwe instituut zal bestaan uit 3 lijsten (belastingconsulent, accountant, boekhouder) en een lijst van de professionele en interprofessionele vennootschappen tussen leden van het nieuwe instituut met verschillende hoedanigheid. Verschillende « deellijsten » bestemd voor de externen zullen gehouden worden.

3.1.4. De wettelijke bepalingen zullen de interprofessionele vennootschappen tussen de leden van het nieuwe instituut en de leden van andere gereguleerde beroepen moeten regelen.

3.1.5. De Raad zal zijn samengesteld uit leden van het nieuwe instituut (accountant, belastingconsulent en boekhouder).

De leiding van het instituut wordt waargenomen door de Raad bestaande uit :

- Eén voorzitter en één ondervoorzitter, die minimum 5 jaar op één van de lijsten zijn ingeschreven, verkozen bij geheime en afzonderlijke stemming voor een periode van vier jaar, door de algemene vergadering met betrekkelijke meerderheid (d.w.z. de kandidaat met het grootste aantal stemmen wordt verkozen). Indien de voorzitter Franstalig is, dient de ondervoorzitter Nederlandstalig te zijn en vice versa. De voorzitter en de ondervoorzitter moeten afkomstig zijn van verschillende lijsten. Teneinde de afwisseling van de talen te waarborgen, dient een nieuwe voorzitter op een andere taalrol ingeschreven te zijn.

- zestien leden, waaronder acht Franstalige en acht Nederlandstalige leden, die minimum 5 jaar op één van de lijsten zijn ingeschreven, verkozen voor vier jaar door de algemene vergadering uit de leden van het instituut, bij geheime stemming, verschillend van de stemming tot benoeming van de voorzitter en de ondervoorzitter, bij betrekkelijke meerderheid (d.w.z. de kandidaat met het grootste aantal stemmen wordt verkozen.)

Teneinde rekening te houden met het bestaan van drie lijsten binnen het instituut, zal elke lijst moeten vertegenwoordigd zijn door minstens drie leden in de Raad.

Binnen het Uitvoerend comité, samengesteld uit de voorzitter, de ondervoorzitter en vier secretarissen verkozen door de Raad, zal niet enkel de taalpariteit dienen te worden nageleefd, maar de drie lijsten zullen er moeten vertegenwoordigd zijn door twee leden van elk.

- 3.1.6. Het voogdijchap van het nieuwe instituut, geregeld door de nieuwe wet, zou een gemeenschappelijke bevoegdheid van de Ministers van Economie en Middenstand blijven.

3.2. Toegang tot het beroep

- 3.2.1. De toegang tot het beroep zou voorbehouden zijn aan houders van door de Staat erkende diploma's.

- 3.2.2. De diplomavereisten voor de toegang tot de stage zouden zijn :

- de auditberoepen : master
- accountant : master, bachelor, graduaat
- belastingconsulent : master, bachelor, graduaat
- boekhouder : master , bachelor, graduaat

- 3.2.3. Er zal slechts één stage worden georganiseerd met stadia in functie van de door de kandidaat gewenste eindkwalificatie. Concreet zal de stage moeten worden georganiseerd door de nieuwe stagecommissie, samengesteld uit accountants, boekhouders en belastingconsulenten.

- 3.2.4. De diplomavereisten voor de toegang tot de beroepen zouden zijn :

- de auditberoepen : master
- accountant : master
- belastingconsulent : master
- boekhouder : master , bachelor

- 3.2.5. Het ontbreken van een masterdiploma zou, onder bepaalde voorwaarden, kunnen worden vervangen door een beroepservaring.

De term « voorwaarden » in punt 3.2.5 dient begrepen te worden, hetzij als een beroepservaring van 7 jaar volgens punt 3.2.6.1. indien er een bachelor of graduaatsdiploma is, hetzij als een beroepservaring van 15 jaar volgens de 8ste Richtlijn, indien er geen diploma is.

- 3.2.6. Andere beroepsbeoefenaars

- 3.2.6.1. De beroepsbeoefenaars die minimum beschikken over een bachelor of graduaatsdiploma en die minimum 7 jaar beroepservaring hebben in het domein van de boekhouding of de fiscaliteit zullen de hoedanigheid van accountant en/of belastingconsulent kunnen aanvragen op basis van de voorlegging van een te beoordelen dossier ¹⁹ :

- op gemotiveerd verzoek van de kandidaat en mits voorlegging van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, na het afleggen van een proef die vergelijk-

baar is met het bekwaamheidsexamen op het einde van de stage met een schriftelijk en een mondeling gedeelte; EN

- voor de kandidaat « accountant », op voorlegging van een attest ²⁰ dat hij minimum 40 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de opdrachten voorbehouden aan de titel van accountant (waaronder de bijzondere mandaten);
- voor de kandidaat « belastingconsulent », op voorlegging van een attest ²¹ dat hij minimum 20 uren permanente vorming heeft gevolgd met betrekking tot de fiscale procedure, de regionale en lokale belastingen, en de internationale fiscaliteit. (De beoogde beroepsbeoefenaars zijn, bijvoorbeeld, hetzij de advocaten inzake fiscale materies, hetzij de financiële directeurs inzake boekhoudkundige materies.)

3.2.7. De hoedanigheid van belastingconsulent is niet onverenigbaar met de hoedanigheid van accountant en van boekhouder. De hoedanigheid van accountant is onverenigbaar met deze van boekhouder.

3.2.8. De hoedanigheid van belastingconsulent zal kunnen worden toegekend aan de accountants en de boekhouders die over de specifieke bevoegdheid van belastingconsulent beschikken (aangepaste stage) en die het aanvragen.

3.2.9. Het gelijktijdig dragen van de titel van bedrijfsrevisor en belastingconsulent zal verboden blijven. Gezien het verdwijnen van het begrip « erkend fiscalist » zal het voor sommige bedrijfsrevisoren (thans ongeveer 70) niet meer mogelijk zijn de titel van erkend boekhouder-fiscalist te dragen.

3.2.10. Het gelijktijdig dragen van de titels van bedrijfsrevisor en accountant of boekhouder zal toegelaten blijven.

3.2.11. De externe accountants en de externe belastingconsulenten leggen de eed af.

3.2.12. De nu bestaande wederzijdse passerelle tussen het IBR en het IAB wordt behouden.

3.3. Opdrachten

3.3.1. De huidige opdrachten, voorbehouden aan de boekhouders en de activiteiten en opdrachten (daarinbegrepen de huidige monopolieopdrachten) van de accountants, worden vastgelegd in bijgaand document, alsook de opdrachten van de bedrijfsrevisoren en de belastingconsulenten.

3.3.2. Binnen het nieuwe instituut, zullen er verschillende lijsten worden gehouden met de specifieke opdrachten binnen de verschillende beroepen (internen of externen naargelang het geval). Bij wijze van voorbeeld kunnen we voor de accountant volgende opdrachten aanhalen :

- de gerechtelijke expertise;
- het mandaat van (onafhankelijk) bestuurder in een commerciële vennootschap;
- het accrediteren bij een federale of regionale overheid;
- het accrediteren voor verschillende opdrachten
- de bijzondere opdrachten bepaald door het Wetboek van vennootschappen en door elke wetgeving die een opdracht toekent aan de accountant.

Deze lijsten zullen jaarlijks worden nagezien door de Raad van het nieuwe Instituut.

Gedaan te Brussel, op 16 januari 2006

Voor het IAB

Gérard Delvaux
Voorzitter

Voor het BIBF

Marcel-Jean Paquet
Voorzitter

Voor het IBR

André Killesse
Voorzitter

De Minister van Landbouw en Middenstand,
Mevrouw S. LARUELLE

De Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid,
De Heer M. VERWILGHEN

BIJLAGE : 1

VERGELIJKING VAN DE OPDRACHTEN MET DIE VAN DE ACCOUNTANT

Functie van accountant	Belastingconsulent	Boekhouder	Bedrijfsrevisor
<p>Art. 34 :</p> <p>De werkzaamheden van accountant bestaan erin, in privé-ondernemingen, openbare instellingen of voor rekening van elke belanghebbende persoon of instelling, de volgende opdrachten uit te voeren :</p>	<p>Art. 38</p>	<p>Art. 49</p> <p>Diegene die de beroepswerkzaamheid van boekhouder uitoefent, is diegene die zich gewoonlijk, als zelfstandige en voor rekening van derden, bezighoudt met :</p>	<p>Art. 3</p> <p>De bedrijfsrevisor heeft als hoofdtaak alle opdrachten uit te voeren die bij of krachtens de wet aan de bedrijfsrevisoren uitsluitend zijn toevertrouwd en op algemene wijze, alle controleopdrachten te vervullen met betrekking tot boekhoudkundige staten van ondernemingen, verricht met toepassing van of krachtens de wet</p> <ul style="list-style-type: none"> - hetzij « commissaires aux comptes » (statutair + geconsolideerd) - hetzij 6° + inbrengen in natura, wijziging van het maatschappelijk doel, alsook de bijzondere mandaten voorzien in W.Venn.

1° alle boekhoudstukken nazien en corrigeren	NEE	NEE	
2° Zowel privé- als gerechtelijke expertise met betrekking tot de boekhoudkundige organisatie van ondernemingen alsook de analyse met boekhoudtechnische procédés, van de positie en werking van ondernemingen vanuit het oogpunt van hun kredietwaardigheid, rentabiliteit en risico's	NEE	NEE	
3° boekhoudkundige en administratieve diensten bij ondernemingen organiseren en advies verstrekken inzake boekhoudkundige en administratieve organisatie bij ondernemingen, niet enkel voor zijn eigen cliënten, maar tevens voor de anderen.	NEE	3° de organisatie van boekhoudingsdiensten en raadgeving daaromtrent, enkel voor het cliënteel van wie hij de boekhouding doet.	
4° de boekhouding van derden organiseren en voeren	NEE	4° het openen, het houden, het centraliseren en het sluiten van boekingen, geschikt voor het opmaken van de rekeningen Het bepalen van de resultaten en het opmaken van de jaarrekening in de door de wet bepaalde vorm	
5° de in artikel 38 bedoelde werkzaamheden, met uitzondering van de in artikel 38, 3°, bedoelde werkzaamheden voor ondernemingen waarin hij opdrachten bedoeld in 6° en in artikel 37, eerste lid, 2°, verricht.	5° 1. Advies verstrekken in alle belastingaangelegenheden 2. Belastingplichtigen bij te staan bij de nakoming van hun fiscale verplichtingen 3. Belastingplichtigen te vertegenwoordigen.	5. de in artikel 38 bedoelde werkzaamheden, enkel voor het cliënteel van wie hij de boekhouding doet.	
6° de opdrachten andere dan deze bedoeld in 1° tot 5° en waarvan de uitvoering hem bij of krachtens de wet is voorbehouden.	NEE	NEE	

NEE = geen mogelijkheid tot uitoefening in vergelijking met de opdracht van de accountant.

1	Het dossier dat dient geëvalueerd te worden door een commissie die paritair is samengesteld uit accountants, belastingconsulenten en boekhouders. Deze commissie kan, in voorkomend geval, beslissen dat een kandidaat gehoord dient te worden (= hearing).			
2	Volgens een door een paritaire commissie (IAB-BIBF) te erkennen programma voorafgaand aan de			
		inwerkingtreding van de overgangperiode betreffende de geïmplementeerde vormen.		
	3	Idem voetnoot 2		12 Idem voetnoot 2
	4	Idem voetnoot 1		13 Idem voetnoot 1
	5	Idem voetnoot 2		14 Idem voetnoot 2
	6	Idem voetnoot 2		15 Idem voetnoot 2
	7	Idem voetnoot 1		16 Idem voetnoot 1
	8	Idem voetnoot 2		17 Idem voetnoot 2
	9	Idem voetnoot 2		18 Idem voetnoot 2
	10	Idem voetnoot 1		19 Idem voetnoot 1
	11	Idem voetnoot 1		20 Idem voetnoot 2
				21 Idem voetnoot 2

TOESPRAAK VAN SABINE LARUELLE

(Minister van Middenstand en Landbouw)

Dames en Heren,

Ik ben zeer verheugd vandaag bij u te zijn om een gebeurtenis te vieren die men enigszins vergelijken kan met het leggen van een eerste steen. Als vertegenwoordigers van de verschillende economische beroepen, heeft u besloten zich resoluut naar de toekomst te richten. U heeft een gemeenschappelijke woonst opgebouwd. Daarin zullen verschillende beroepen samenwonen. Deze beroepen zullen morgen aan moderniteit en leesbaarheid winnen. De uitmuntendheid die u nu al aan de dag legt, zullen daarbij blijvende criteria zijn. Maar het leggen van de eerste steen betekent nog niet dat we een lint doorknippen! Nu volgt er een overgangperiode. Ik hoop dat ze zo kort mogelijk zal zijn. Dit zal gepaard gaan met onzekerheden, bevraging en misschien zich

zelf opnieuw in vraag stellen. Vergeet hierbij niet wat jullie rond een ontwerp zijn overeengekomen. Niet het stichten van onbeheerbare machtsverhoudingen, maar wel een echte meerwaarde geven aan uw beroep in hun geheel.

Ik denk hierbij aan twee voordelen. Maakt vandaag de dag de gebruiker wel degelijk het verschil tussen een boekhouder, een accountant, een belastingconsulent of nog, een revisor? Weet hij concreet tot wie hij zich moet richten wanneer hij hulp nodig heeft? Morgen zal uw leesbaarheid veel groter zijn en het imago van de economische beroepen zal verduidelijkt worden. Dit is onder meer nu al het geval in Frankrijk en bij onze grote Europese bureaus. Ik verheug me des te meer dat u deze stap gezet heeft. En u heeft duidelijk aangegeven dat u wenst dat de organisatie en de werking van de economische beroepen binnen nationale instellingen en onder federale voogdij zou blijven. Dit is voor mij een sterk symbool en een duidelijke boodschap voor bepaalde lagen van de politieke bedrijvigheid en meer in het algemeen naar de verbruikers toe. Men groeit in eenheid. In eenheid zullen uw beroepen meer erkend worden. En deze samenhang die opnieuw wordt bevestigd, zal de beleidsmensen misschien verplichten hun tactiek aan te passen. Wij zullen immers niet meer kunnen inspelen op de verdeeldheid waarvan we gisteren nog gebruikmaakten om onze wil op te leggen!

Alle gekheid op een stokje. Naast dit eerste voordeel: de samenhang van de boodschap en de leesbaarheid daarvan, moeten er ook aan alle jongeren die zich op deze loopbaan storten grotere

evolutiemogelijkheden worden aangeboden. Doorheen uw toenaadering zal een jonge boekhouder talrijkere overgangsmogelijkheden aangeboden krijgen die makkelijker toegankelijk zullen zijn. Dit geeft opnieuw betekenis aan deze loopbaan. Dit geeft de evolutie opnieuw zin. Zo verlaat men immers bepaalde keurslijven die men als moeizaam kon ervaren, vooral door wiens horizon slechts kon worden opgevat als een lange stroom die wat te rustig liep. Ziedaar, Dames en Heren, enkele woorden die ik graag tot u vandaag wou richten.

Het leggen van de eerste steen is een wezenlijke daad. Vooral aangezien u het verstand heeft gehad stevige funderingen aan te brengen. Ik wens u toe in harmonie onder één dak samen te wonen. En moge dit dak u beschermen tegen onweren, maar niet tegen vonkjes van ingevingen. Maar ik weet dat ik me op dit vlak geen zorgen hoeft te maken. Dank voor uw aandacht.

TOESPRAAK VAN MARC VERWILGHEN

(Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid)

Dames en Heren,

Bij de voorbereiding van de huidige wetgeving in 1999 werd het reeds wenselijk geacht dat het Instituut der Accountants, het Instituut der Bedrijfsrevisoren en het Beroepsinstituut van boekhouders 'op termijn' zouden worden ééngemaakt. Met de oprichting van het Inter-institutencomité werd toen al een

eerste stap gezet in de toenadering tussen de Instituten. De verdere integratie zou een kwestie van tijd zijn. Men zou kunnen zeggen dat de latrelatie toen werd omgezet in een samenwerkingsovereenkomst. Vandaag zijn we getuige op de verloving.

Ik ben bijgevolg bijzonder verheugd over deze intentieverklaring om de beroepen van accountant, belastingconsulent, boekhouder-fiscalist en boekhouder voortaan te groeperen binnen één enkel Instituut. Ik weet dat binnen de beroepen hierover intense besprekingen werden gevoerd, en ik wil alleszins de beroepen bij wege van hun voorzitters danken voor die inspanningen en voor het feit dat hier een belangrijke verantwoordelijkheid werd genomen.

De schaalvergroting en de geïntegreerde samenwerking zullen onmiskenbaar voordelen bieden, zowel voor de beoefenaars van de beroepen als voor hun cliënten. We kunnen niet genoeg benadrukken dat in België niet minder dan 15 000 personen een economisch beroep uitoefenen en dat

deze beroepen een doorslaggevende rol spelen in de versterking van onze economische structuur. De professionaliteit van de beoefenaars van deze beroepen - dit wil zeggen hun technische specialisatie, hun correctheid en hun integriteit - is van cruciaal belang voor onze economische ontwikkeling. Immers, een onderneming kan zich pas gunstig ontwikkelen als ze goed advies krijgt. Bovendien geven deze beroepen een zekere geloofwaardigheid aan het economische en financiële statuut van onze ondernemingen, wat van essentieel belang is om het vertrouwen van de aandeelhouders en vooral van de stakeholders te winnen. Ik ben ervan overtuigd dat de economische beroepen zich dankzij de integratie van de twee Instituten nog beter ondersteund zullen weten bij de uitoefening van hun taken.

U moet weten dat ik de toepassing van de intentieverklaring beschouw als een prioriteit. Om deze reden staat in mijn huidige beleidsnota dat de verschillende economische beroepen moeten kunnen beschikken over een compleet en coherent reglementair en wettelijk kader. Het lijkt me van essentieel belang dat de wetgevende werkzaamheden nog tijdens deze legislatuur kunnen worden afgerond.

Bovendien is een goede verstandhouding tussen alle partijen belangrijk. Daarbij denk ik in het bijzonder aan de onderwijsinstellingen. In deze optiek heb ik de Instituten verzocht om onverwijld een informatieronde te starten, teneinde alle partijen zoals het hoort te informeren over de concrete gevolgen van de integratie. Het is ook belangrijk dat de verworven rechten van de economische beroepen behouden blijven en

ik zal daar persoonlijk op toezien in het kader van de toekomstige toepassing van het akkoord.

In elk geval is het duidelijk dat wat betreft de economische beroepen er een belangrijke hervormingsperiode is aangebroken. Naast de reeds gereguleerde beroepen zijn er immers een aantal nieuwe auditberoepen die tot dusver niet gereguleerd werden: de forensische audit, de interne audit, de ICT-audit, de actuarissen enz. De opdrachten die deze beroepen vervullen winnen alsmaar meer aan belang voor de ondernemingen, maar ook voor de overheid, zowel nationaal als Europees. Het is voor mij belangrijk dat ook deze beroepen kunnen ontmoet worden in een passende kaderreglementering die moet toelaten om een aantal minimale kwaliteitsgaranties te bieden. In de intentieverklaring wordt hierop reeds deels geanticipeerd, door erop te wijzen dat deze beroepen binnen een Interinstitutencomité kunnen worden gecoördineerd. Maar uiteraard moet een interne organisatie van die beroepen zelf, die coördinatie kunnen voorafgaan. Hierover zal de komende weken alleszins verder overleg worden gevoerd en niet in het minst in samenwerking met de Hoge Raad voor de Economische Beroepen zodat ook wat dat betreft spoedig een voorstel kan worden uitgewerkt.

Ik wens de beroepsinstituten in elk geval veel succes bij het nemen van deze stap en ik ben ervan overtuigd dat U verder zal kunnen werken met de beste verstandhouding om deze intentieverklaring verder uit te voeren.

TOESPRAAK VAN GÉRARD DELVAUX (Voorzitter IAB)

Uitgangspunten

De organisatie en de werking van de economische beroepen zijn een federale bevoegdheid en worden georganiseerd door de Nationale beroepsinstituten.

In de Voorbereidende Werkzaamheden van de Wet van 22 april 1999 had de wetgever de wens uitgedrukt om de drie Instituten op termijn te verenigen in een enkel Instituut.

Het is dan ook tegen deze achtergrond dat de drie respectieve voorzitters van het IBR, het IAB en het BIBF nu al meer dan een jaar een reorganisatie van de economische beroepen bespreken, samen met de bevoegde ministers (van Economie en van Middenstand) en de Hoge Raad voor Economische Beroepen. De organisatie van de economische beroepen moet gebeuren vanuit het beroep zelf.

Door de fusie van het BIBF en het IAB tot een enkel Instituut, waarbij het IBR wel de huidige vorm behoudt, is het duidelijk dat wij een grotere transparantie willen binnen de economische beroepen. Een wetsontwerp hierover zal in de loop van 2006 worden ingediend bij de wetgevende Kamers.

De bedrijfsrevisoren werden ook betrokken bij de onderhandelingen, maar daar waar zij vooral opdrachten hebben van maat-

schappelijk belang en dus belangrijk voor de openbare orde, dienen de andere economische beroepen over het algemeen vooral privébelangen, en is advies belangrijker dan controle, met uitzondering van de opdrachten die vermeld worden in het Wetboek van vennootschappen (hoofdzakelijk voor de kmo). Bijgevolg moet een onderscheid worden gemaakt tussen het IBR en de andere economische beroepen.

Bovendien zal de deontologie van het IBR, evenals de Wet van 1953, in de toekomst rekening moeten houden met de strenge normen van het ontwerp van wijziging van de 8ste richtlijn.

De auditberoepen (forensic auditor, ICT-audit, actuaris ... en andere controleberoepen) zullen gecoördineerd worden door een Interinstitutencomité.

De voordelen van de samenwerking zijn de volgende:

- Meer duidelijkheid voor het publiek door de herdefiniëring van ieders opdrachten.
- Een grotere transparantie vanwege de beroepsbeoefenaars ten aanzien van hun cliënten.
- Een gemeenschappelijke dialoog met een gesprekspartner ten aanzien van de overheid.
- Een zekere synergie voor een efficiëntere werking van het Instituut en een belangrijke rationalisatie op het vlak van de documentatie die ter beschikking staat van de leden.
- Een doordachte en gemeenschappelijke organisatie van het beroep.

Het nieuwe Instituut zal, wat betreft de structuur, vereenvoudigd worden: er zullen drie beroeps categorieën zijn, onderverdeeld in drie lijsten:

- de boekhouders,
- de accountants,

- de belastingconsulenten.

De titel van boekhouder of accountant zal gecumuleerd kunnen worden met de titel van belastingconsulent.

Tijdens de overgangperiode van zes maanden kunnen erkende boekhouders en fiscalisten onder bepaalde voorwaarden accountant of belastingconsulent worden.

Na de overgangperiode, wordt de inschrijving op het tableau van de boekhouders voorbehouden aan de houders van een erkend bachelordiploma, terwijl de inschrijving op de lijst van de accountants en/of belastingconsulenten wordt voorbehouden aan houders van een erkend masterdiploma.

Er zal ook een overstapregeling georganiseerd worden voor de boekhouders die accountant of belastingconsulent willen worden, in navolging van de huidige regeling van het IAB met het IBR.

Timing

2006

In overleg met de kabinetten van onze voorgedijministers en de Hoge Raad voor Economische Beroepen zal een wetsontwerp worden opgesteld en later worden voorgelegd aan de regering. Dit wetsontwerp zal dan ook worden ingediend bij de wetgevende Kamers en de Raad van State.

2007-2009

Een overgangscomité, bestaande uit leden van de Raden van het IAB en het BIBF, zal de uitvoeringsbesluiten voorbereiden.

2009

De operationele integratie van het IAB en het BIBF zal verwezenlijkt zijn.¶

Boekhoud- recht

Verband tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht van de ondernemingen: enige aanknopingspunten en bedenkingen

BRUNO COLMANT

*Doctor in de Bedrijfswetenschappen (ULB), Accountant en belastingconsulent
Professor aan de Ecole Supérieure des Sciences Fiscales
Lid van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven*

De polariteit van het verband tussen de boekhouding en de fiscaliteit van de ondernemingen is de laatste 43 jaar van richting veranderd. Oorspronkelijk waren het de fiscale hervormingswetten van 1919 en 1962 die boekhoudkundige regels noodzaakten. Deze werden vastgesteld naar aanleiding van de omzetting in België van de vierde boekhoudrichtlijn van 1978. Het naast elkaar bestaan van beide op fiscaal gebied werd destijds bevestigd door het postulaat van de fiscale neutraliteit. Maar zodra het boekhoudrecht een vaste vorm had gekregen, nog aangevuld door de normalisatie door de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, werd de richting van de dominantie omgekeerd: het fiscaal recht overheerste in fiscale zaken, welke situatie in 1997 door het Hof van Cassatie werd bevestigd. Dat is eigenlijk niet zo verwonderlijk. Het boekhoudrecht is een methodologische onderafdeling van het burgerlijk recht, bestemd om de relaties tussen een schuldenaar (de onderneming) en zijn schuldeiser (de fiscus) te organiseren. De wetgever heeft trouwens nooit een duidelijk conceptueel standpunt ingenomen over het verband tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht. Nochtans nemen onze wetten een empirisch standpunt aan, gesteund op dat verband, maar afgeleid uit doctrinale bekommernissen.

Door de invoering van de IAS/IFRS-normen heeft deze evolutie echter een andere dimensie gekregen. De nieuwe normen zijn immers de vertaling van een boekhouding vanuit het oogpunt van de aandeelhouders, waarvan de beginselen ver afstaan van de door de traditionele boekhouding nagestreefde betrouwbaarheid.

Er moeten dus twee probleemstellingen worden onderzocht, namelijk de omzetbaarheid van de IAS/IFRS-normen voor de berekening van de belasting en, meer algemeen, de opportuniteit van een loskoppeling van het fiscaal recht van het boekhoudrecht.

We besluiten deze bijdrage met de boodschap dat de IAS/IFRS-normen niet aangepast zijn aan fiscale zaken en met de noodzaak het verband tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht in stand te houden. Onzes inziens is de traditie van het verband tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht gestoeld op een convergentie die een beproefde norm is.

De recente toepassing van de IAS/IFRS-boekhoudnormen op de Belgische beursgenoteerde ondernemingen heeft het debat over de loskoppeling - of omgekeerd, het behouden van het verband - tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht, doen oplaaien. Deze invoering van de IAS/IFRS-normen stelt de balanstheorie in vraag, want de grondslagen van deze normen verschillen van de axioma's van de Belgische boekhoudreggeving.

De kwestie wordt nog scherper gesteld door de geleidelijke overgang naar een aandeelhoudersboekhouding (met name de IAS/IFRS-normen), waarvan de principes moeilijk bruikbaar zijn voor de vestiging van de vennootschapsbelasting. Immers, de IAS/IFRS-normen geven een boekhoudkundig resultaat dat meer volatiel en minder juist is en dat zich verzet tegen het door de fiscus geëiste bewijs. Moet er bijgevolg geen autonoom fiscaal recht worden gecreëerd, dat steunt op waarderingsregels die onafhankelijk zijn van het boekhoudrecht, en vooral, op de eigen definitie van het resultaat van de onderneming? Ter ondersteuning van deze bedenking: in de Angelsaksische landen, waar de boekhouding uitgaat van een aandeelhoudersbenadering, werd sinds jaren gekozen voor een boekhoudkundige normalisatie die los staat van de regels voor de vestiging van de belasting.

Het is niet de bedoeling een uitgebreide studie aan deze problematiek te wijden. Deze korte bijdrage waagt zich enkel aan een paar bedenkingen over het verband tussen het Belgische

boekhoudrecht en fiscaal recht, vaak de "balanstheorie" genoemd. Door de keuze voor de vaststelling van het belastbaar inkomen van de ondernemingen op basis van het boekhoudkundig resultaat, heeft België immers een dubbel verband tussen de boekhoudhouding en de fiscaliteit tot stand gebracht. Maar is deze wederzijdse afhankelijkheid duurzaam?

De goedkeuring van de IAS/IFRS-normen impliceert immers de overgang van een boekhoudrecht, dat oorspronkelijk werd beheerst door het colbertisme en het Rijnlands model, naar een door professionals opgestelde normalisatie naar Angelsaksisch model.

In Europa is het boekhoudrecht ontstaan uit het bewijsrecht, met name het bewijs tussen kooplieden in handelszaken en in geval van faillissement. Het Europees boekhoudrecht geeft daarom de voorkeur aan de historische kostprijs, die betrouwbaar en controleerbaar is, en waarmee de historische waarde van de door een onderneming ten behoeve van een schuldeiser gestelde zekerheden kunnen worden gemeten. Hij meet de interne economie van de onderneming en haar vermogen om haar verbintenissen na te komen. De aandeelhouders worden beschouwd als actoren voor wie de overblijvende financiële stromen zijn bestemd.

In de Angelsaksische landen daarentegen wil de boekhoudkundige uitdrukking van de waarden, en niet van de kosten, de boekhoudkundige waardering van het eigen vermogen in overeenstemming brengen met

de beurswaarde, de voornaamste aanwijzing van het vermogen van de aandeelhouders. Dat is intuïtief: boekhouden gaat over de waarde van de zaken. En deze waarde is subjectief en altijd voor betwisting vatbaar.

De overgang naar de IAS/IFRS-normen bevestigt het geleidelijk opgeven van een voorzichtig waarderingsmodel ten gunste van een permanente waardering van de balansactiva en -passiva, voor bepaalde activa onder meer door middel van de regel van de reële waarde (fair value). De tegenstelling tussen het boekhoudkundig waarden van kosten dan wel waarden, sluit aan bij twee verschillende benaderingen die aannemen dat de waarde van de onderneming afhangt van de relevantie van diverse met haar economie samenhangende criteria, dan wel van de beoordeling door de financiële markten.

De IAS/IFRS-boekhouding is inderdaad maar van toepassing op 250 Belgische ondernemingen en maakt daardoor een marginale uitzondering uit op de 300 000 andere ondernemingen van het Rijk die hun jaarrekening overeenkomstig de traditionele regels neerleggen.

Maar op termijn zal een loskoppeling van het boekhoud- en het fiscaal recht niettemin moeten worden besproken. België zal immers, net als andere Europese landen die er reeds mee begonnen zijn, zijn boekhoudrecht kwalitatief moeten doen evolueren. Deze ontwikkeling is zelf ingegeven door de wens om een te grote afstand tussen het huidige Belgisch boekhoudrecht en de IAS/IFRS-

normen te vermijden. Deze afstand zou een gespleten, zelfs vertroebeld beeld kunnen geven over het opstellen van de rekeningen. Deze toenaderingspoging zou tot de vaststelling kunnen leiden dat het Belgisch boekhoudrecht, geleidelijk aan doordrongen van de principes van de IAS/IFRS-normen, te veel afstand neemt van de eisen van de fiscale administratie. Dat is het spanningsmoment, zelfs het breekpunt, waarop de kwestie van de loskoppeling van het boekhoud- en het fiscaal recht zou kunnen worden gesteld. Een te radicale overgang van het Belgisch boekhoudrecht naar de IAS/IFRS-normen houdt dus gevaren in.

Dit artikel is onderverdeeld in vier afdelingen. De eerste afdeling brengt de aard van het verband tussen de Belgische boekhoudregelgeving en belastingwetgeving in herinnering. De tweede afdeling levert enige bedenkingen bij de eventuele fiscale gevolgen van de toepassing van de IAS/IFRS-boekhoudnormen. Ongeacht een eventueel gebruik van de IAS/IFRS-normen in het Belgisch fiscaal recht, bespreekt de derde afdeling het probleem van de koppeling/loskoppeling van het boekhoudrecht en het fiscaal recht. De vierde afdeling, tot slot, vormt de conclusie van de studie.

1. DE BALANSTHEORIE

In België hebben de wetgevers van 1919 en 1962 (belastinghervormingen) en 1975 (boekhoudkundige hervorming) ervoor gekozen om de boekhoudkundige en de fiscale balansen naast elkaar te plaatsen om het

fiscaal resultaat uit de boekhoudkundige winst af te leiden. Deze door het Hof van Cassatie in 1997 bevestigde benadering, is gespiegeld aan de beginselen van het burgerlijk recht, bestemd om de relaties tussen een schuldenaar (de onderneming) en haar schuldeiser (de fiscus) te regelen.

Sinds de stemming van een boekhoudkundige wetgeving en de aanneming van een reglementering in België, vormt het boekhoudrecht dus het primaire referentiepunt voor de toepassing van het fiscaal recht. Bij de opstelling van het Koninklijk Besluit van 8 oktober 1976 was de boekhoudkundige neutraliteit trouwens één van de onderliggende beginselen. Deze situatie wordt de voorrang van het boekhoudrecht op het fiscaal recht, of de balanstheorie genoemd. De winst van de handels- en industriële ondernemingen wordt dus niet per se door het Wetboek van de inkomstenbelastingen vastgesteld, het beperkt zich tot de opsomming van enige bestanddelen ervan. Het is in het algemeen de boekhouding die als basis dient voor de vaststelling van de belastbare winst. Daarbij wordt onder meer uitgegaan van de – positieve of negatieve – evolutie van het balansvermogen van de onderneming tussen het begin en het einde van het boekjaar. De ondernemingsfiscaliteit komt momenteel slechts bijkomstig tussenbeide: om af te wijken van het boekhoudrecht, om fiscale stimuleringsmaatregelen af te bakenen (notionele interesten, bijvoorbeeld) of om aan de onvolmaaktheden van de boekhoudkundige normalisatie (bijvoorbeeld de afschrijvingen)

te verhelpen. De aangifte in de vennootschapsbelasting steunt dus op de door de algemene vergadering van de aandeelhouders goedgekeurde jaarrekening.

Uit hetgeen voorafgaat mag evenwel niet worden afgeleid dat er gelijkheid is tussen de resultatenrekening die voortvloeit uit de toepassing van de boekhoudregelgeving en het belastbaar resultaat van de aan de vennootschapsbelasting onderworpen ondernemingen. Niettegenstaande de primauteit van het boekhoudrecht op het fiscaal recht zijn een aantal voorschriften van het boekhoudrecht immers niet verenigbaar met het fiscaal recht, zodat ze voor een bepaald aanslagjaar tijdelijke of permanente verschillen kunnen doen ontstaan tussen het boekhoudkundig resultaat en de belastbare grondslag in de vennootschapsbelasting van een onderneming. Toch heeft de wetgever het uiteenlopen van de fiscale wetgeving en de boekhoudwetgeving geleidelijk aan beperkt.

Oorspronkelijk waren het fiscale vereisten die boekhoudkundige regels, bestemd om de regelmatigheid te verzekeren, noodzakten. In dat opzicht was het boekhoudrecht slechts een latere en algebraïsche uitbreiding van het burgerlijk recht. Maar de dominantie van de rechtsbronnen werd geleidelijk aan omgekeerd. De regels van het boekhoudrecht werden in de eerste plaats immers ingevoerd onder het postulaat van de fiscale neutraliteit, waarna ze op fiscaal gebied werden opgelegd voor de winstbepaling van de ondernemingen. De beoordelingsbevoegdheid in verband met de

waarderingsregels die door de boekhoudwet aan de ondernemingen werd toegekend, is aan de fiscale administratie tegenstelbaar geworden.

2. TOEPASSELIJKHEID VAN DE IAS/IFRS-NORMEN OP FISCAAL GEBIED

2.1. Algemene beschouwingen

In eerste instantie zijn de IAS/IFRS-normen alleen van toepassing op een Europese beursgenoteerde ondernemingen die geconsolideerde rekeningen opstellen. De fiscale consequenties van de IAS/IFRS-normen zijn dus nog niet voor morgen.

In de Europese Unie zijn de geconsolideerde rekeningen in het algemeen niet uitsluitend op basis van boekhoudkundige gegevens aan een groepsbelasting onderworpen. Doorgaans wordt alleen de jaarrekening van de ondernemingen die in aanmerking worden genomen voor een boekhoudkundige consolidatie aan de vennootschapsbelasting onderworpen. Weliswaar passen sommige Europese landen, in verschillende mate, fiscale integratiegegevens toe, maar meestal losgekoppeld van het boekhoudrecht (Denemarken, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk, Spanje en het Groothertogdom Luxemburg). België daarentegen is de weg van de fiscale consolidatie niet ingeslagen, maar toch werd in 1991 en 1993, binnen de Hoge Raad van Financiën, het idee geopperd dat nog steeds actueel is.

Het fiscale luik van de toepassing van de IAS/IFRS-normen

moet onzes inziens worden beschouwd in verband met de analyse betreffende het gebruik van de IAS/IFRS-normen als belastinggrondslag in de vennootschapsbelasting, na de vervanging van de traditionele op de jaarrekening toepasselijke boekhoudregels.

De toepassing van de IAS/IFRS-normen doet in België feitelijk geen fiscale problemen ontstaan, zolang de verplichte toepassing beperkt wordt tot de geconsolideerde rekeningen. Bij gebrek aan fiscale consolidatie worden deze voor de vestiging van de vennootschapsbelasting immers niet in aanmerking genomen. Een eventuele uitbreiding van de toepassing van de IAS/IFRS-normen tot de maatschappelijke rekeningen – één van de denkpisten van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen – stemt tot dieper nadenken. Dat zou echter gaan over de vervanging van de traditionele boekhoudregels door de IAS/IFRS-normen, en niet om het simultaan opstellen van financiële staten volgens de twee standaarden.

Een vervanging van de boekhoudstandaard zou automatisch een wijziging van heel wat fiscale regels teweegbrengen, tenzij de loskoppeling van het boekhoudrecht en het fiscaal recht wordt overwogen. Deze laatste hypothese zou echter een autonome vaststelling van het fiscaal resultaat vereisen (cf. punt 3.).

Terloops wordt opgemerkt dat het merkwaardig zou zijn om de vennootschapsbelasting volgens twee verschillende boekhoudstandaarden te vestigen, met

name aan de ene kant de volgens de IAS/IFRS-normen opgestelde jaarrekening voor de ondernemingen die in aanmerking worden genomen voor de consolidatie van een groep, en aan de andere kant de klassieke boekhoudregels voor de andere ondernemingen. Logischerwijs veronderstelt een fiscale overschakeling naar de IAS/IFRS-normen dat alle Belgische ondernemingen (al dan niet) aan de nieuwe regels worden onderworpen. Zoniet zouden er ongewenste boekhoudkundige en fiscale arbitrages uit voortkomen.

Dat fenomeen wordt door de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, in haar document “Krachtlijnen voor een Belgisch beleid” van maart 2001 trouwens onderkend: “Wat de specifieke Belgische context betreft, moet echter rekening worden gehouden met de directe band tussen het boekhoud- en jaarrekeningrecht en het fiscaal recht. De belastbare winst, behoudens uitdrukkelijke afwijking door de fiscale wet, wordt immers vastgesteld volgens de regels van het boekhoud- en jaarrekeningrecht. Bijgevolg hebben de toegepaste normen, althans wat de statutaire jaarrekening betreft, via de belastingen een directe invloed op het overheidsinkomen. (...) Gelet op het gelijkheidsbeginsel kan immers moeilijk worden aanvaard dat ondernemingen die in de enkelvoudige jaarrekening de IAS-normen zouden toepassen omdat zij deze normen toepassen in de geconsolideerde jaarrekening, onderworpen zouden zijn aan een verschillend fiscaalrechtelijk of vennootschapsrechtelijk statuut.”

Meer essentieel betreft de voornaamste kwestie de aanpassing van de IAS/IFRS-normen aan de berekening van de belastinggrondslag. Met andere woorden, zijn de IAS/IFRS-normen niet te zeer op de belegger toegespitst om de belastingadministratie toe te laten ze als instrument voor de vaststelling van de belastinggrondslag te gebruiken? En in welke mate zijn de beginselen van de reële waarde (fair value) en van de voorrang van *substance over form* in strijd met de belastingbeginselen?

De progressieve waardering van de activa en passiva tegen hun reële waarde, steunt op het idee dat de beste waardering van een financieel actief- of passiefbestanddeel de realisatiewaarde is. Het begrip reële waarde is dus moeilijk in overeenstemming te brengen met de fiscale beginselen (en de eisen van de schuldeisers) die thans in de meeste Europese landen gelden. Het is dus weinig waarschijnlijk dat de fiscale administraties aanvaarden om de belastinggrondslag van een onderneming op grond van andere gegevens dan de historische kostprijs te bepalen. Deze gegevens zijn immers controleerbare en aantoonbare feiten. De fiscale toepassing van de reële waarde zou trouwens tot interpretatieproblemen kunnen leiden, bijvoorbeeld in verband met de complexiteit om bepaalde posten van het actief, waarvoor geen liquide markt bestaat, boekhoudkundig en consensueel te bepalen.

Meteen wordt duidelijk hoe lastig het zal zijn om de vennootschapsbelasting te vestigen

op grond van bepaalde, volgens de reële waarde gewaardeerde, boekhoudkundige aggregaten: de belastinggrondslag zal minder betrouwbaar en moeilijker te budgetteren zijn. Het zou ook kunnen leiden tot belastingheffing op latente winst, met name winst die niet is gerealiseerd. Dat probleem zou niettemin kunnen worden geregeld door de boeking van niet-gerealiseerde winst als een belastingvrije reserve, zoals dat in België het geval is voor herwaarderingsmeerwaarden op materiële en financiële vaste activa. Het uitvloeisel van deze regel, met name het boeken van bepaalde verrichtingen op grond van het doel van de verrichting, verschaft de onderneming vrij spel, dat ongetwijfeld door de fiscale autoriteiten zal worden weerlegd.

2.2. Boekhoudkundige principes

Meer bepaald is de onverenigbaarheid van de IAS/IFRS-normen met een berekeningsmodel bestemd voor de heffing van de vennootschapsbelasting, het gevolg van een verschillende toepassing van het boekhoudkundig realisatiebeginsel.

In het Belgische boekhoudrecht eist de toepassing van het boekhoudkundig principe van de realisatie van de opbrengsten dat alleen opbrengsten die op de datum van afsluiting van de balans zijn gerealiseerd, in resultaat mogen worden genomen (met name erkend of geboekt). Dat principe is onder meer ontleend aan de artikelen 35 en 36 van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001. De Commissie voor Boekhoudkundige Normen

bevestigt trouwens dat *“enkel ... winst gerealiseerd ... en bijgevolg uit een reële toename van het vermogen van de vennootschap ... opbrengsten vormen die in resultaat moeten worden genomen”*.

Bij toepassing van het realisatiebeginsel, en gelet op het feit dat de boekhouding haar ontstaan vindt in wetgevende bepalingen, is de boekhoudkundige erkenning van een opbrengst afhankelijk van de vaststelling van een zekere vordering. In het verbintenisrecht ontstaat de vordering uit een overeenkomst krachtens dewelke de schuldeiser de schuldenaar kan dwingen hem de eigendom van een goed over te dragen of hem een dienst te leveren. Uit het beginsel van het consensualisme volgt dat de enkele wilsovereenstemming voldoende is voor de totstandkoming van een overeenkomst. Vormverplichtingen zijn niet vereist. In verband met de koop bepaalt artikel 1583 van het Burgerlijk wetboek dat de koop tussen partijen is voltrokken en de eigendom overgedragen, zodra de koper en de verkoper overeengekomen zijn omtrent de zaak en de prijs, hoewel de zaak nog niet is geleverd en de prijs nog niet betaald.

Een ruimere interpretatie van het boekhoudkundig realisatiebeginsel houdt geen verband met het tijdstip van de inresultaattaking van de opbrengsten, maar met de bestemming ervan, met name de toepassing van deze opbrengsten. Dienaangaande bevat het Wetboek van vennootschappen verscheidene bepalingen die grenzen stellen aan de verde-

ling van de winst. Ook de vierde richtlijn bevat bepalingen die een bijzondere aanwending van bepaalde winstresultaten eisen.

In de IAS/IFRS-normen wordt aan het boekhoudkundig realisatiebeginsel een compleet andere interpretatie gegeven dan in de Belgische boekhoudreglementering; het beginsel houdt er namelijk verband met het begrip “waarschijnlijkheid van toekomstig economisch voordeel”. Volgens de Angelsaksische boekhoudkundige normalisatie kan, mits de inachtneming van bepaalde voorwaarden, een realiseerbare opbrengst in resultaat worden genomen, terwijl het Belgische boekhoudrecht eist dat de opbrengst is verwezenlijkt, hetgeen bevestigd wordt door de vaststelling van een zekere vordering.

In de IAS/IFRS-boekhoudstandaard moet aan vier criteria zijn voldaan om te kunnen aannemen dat een opbrengst is verwezenlijkt en aan de voorwaarden voor de boeking ervan voldoet:

- er moet een overtuigend bewijs zijn van het akkoord tussen partijen;
- de zaak moet geleverd zijn of de dienst moet verricht zijn;
- de prijs moet definitief vastgesteld of bepaalbaar zijn;
- de inning van de vordering moet redelijkerwijs verzekerd zijn.

De eerste drie voorwaarden zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudregels. Het vierde criterium daarentegen, met name het feit dat de inning van de vordering redelijkerwijs

moet zijn verzekerd, stemt niet overeen met het Belgische realisatiebeginsel. Immers, in tegenstelling tot de norm van de IASB, schrijven de Belgische boekhoudregels voor om slechts zekere vorderingen in resultaat te nemen, zelfs als de inning ervan niet redelijk verzekerd is, terwijl de Angelsaksische normen de boeking van de overeenkomstige opbrengst afhankelijk stellen van de redelijke inning van deze vordering. Deze tegenstelling is logisch, aangezien de Angelsaksische boekhoudnormen de inresultaatneming van realiseerbare opbrengsten (en niet alleen van gerealiseerde, zoals in België) toestaan.

Voor wat de erkenning van boekhoudkundige opbrengsten betreft, eist het Belgische boekhoudrecht dus niet dat er redelijke vooruitzichten op de inning, noch een betrouwbaar waarderingssysteem waarmee deze inningsvooruitzichten kunnen worden gewaardeerd, bestaan. Deze voorwaarden resulteren in het Belgische boekhoudrecht uit het samengaan van twee boekhoudkundige begrippen, met name (1) de eigendomsoverdracht, die, via de vereiste van een zekere vordering, de grondslag van het boekhoudkundig realisatiebeginsel vormt, en (2) de waardering van de verwachte inning van de tegenprestatie voor de eigendomsoverdracht, die samenvalt met de vaststelling van een zekere en vaststaande vordering, hetgeen de uitdrukking is van het in de boekhoudregelgeving geformuleerde voorzichtigheidsbeginsel.

Voorts is het feit dat de IAS/IFRS-normen niet afge-

stemd zijn op de Belgische fiscale context ook te wijten aan het boekhoudkundig principe *substance over form*. In de Angelsaksische benadering geeft dit principe voorrang aan de economische werkelijkheid boven de wettelijke of contractuele verschijningsvorm. Dit principe is in het Belgische boekhoudrecht niet als een regelgevende bepaling geformuleerd, vandaar het informeel karakter ervan.

Het boekhoudkundig beginsel *substance over form* is de uitdrukking van een ander boekhoudkundig begrip, met name het ondergeschikt maken van bepaalde boekhoudkundige waarderingsregels aan het doel dat aan de toepassing ervan ten grondslag ligt. Dit informeel concept wordt als “intentionele boekhouding” gekwalificeerd.

De toepassing van dit principe betekent dat, met het oog op de boekhoudkundige verwerking van een transactie, veeleer rekening wordt gehouden met de economische gronden en de onderliggende intentie van de uitvoering dan alleen met de wettelijke en/of contractuele vormgeving ervan. Er dient dus rekening te worden gehouden met het criterium van de economische werkelijkheid van de gebeurtenis die het doel van de uitvoering ervan weergeeft, in de plaats van met de juridische formulering.

Dit boekhoudkundig principe wordt door de Commissie voor Boekhoudkundige Normen niet algemeen bevestigd, maar ook niet verworpen. In dezelfde optiek is de reglementaire verplichting om geconsolideerde rekeningen op te stellen een

andere toepassing van het boekhoudkundig principe *substance over form*.

Zoals andere boekhoudkundige principes, past dit beginsel in een conflict tussen twee tegengestelde boekhoudkundige benaderingen van dezelfde werkelijkheid, namelijk enerzijds een economische benadering (die de financiële weergave van de gebeurtenissen uitdrukt), en anderzijds een benadering van Europese herkomst, die ertoe strekt de boekhoudkundige verwerking van financiële instrumenten te hechten aan de voorschriften van het vennootschapsrecht. Alsdanig is het boekhoudkundig principe *substance over form*, in zijn Angelsaksische benadering, niet om te zetten voor de berekening van de belastingen.

3. KOPPELING OF LOSKOPPELING VAN HET BOEKHOUD- EN HET FISCAAL RECHT

3.1. Loskoppeling

De loskoppeling van het boekhoudrecht en het fiscaal recht kan bepaalde theoretische voordelen bieden, maar de prijs die de ondernemingen – en vooral de kmo's die zullen gedwongen worden om twee afzonderlijke boekhoudingen te voeren – daarvoor zullen moeten betalen is veel meer administratief werk. Voor het boekhoudrecht zou het voordeel hierin bestaan dat het verlost wordt van de fiscale bijkomstigheden. Dat zou ook het fiscaal recht een stevigere basis geven, met name eigen regels, bevrijd van de dwang van de waarderingsregels van de onderneming. Men zou nog kunnen

aanvoeren dat, omdat de belastingwetten van openbare orde zijn, ze zich slecht aanpassen aan de vereisten van flexibiliteit en beoordelingsvrijheid die eigen zijn aan de boekhouding. Tot staving daarvan kunnen we alleen maar vaststellen dat de band tussen de boekhouding en de fiscaliteit al onvolmaakt, zelfs betwistbaar is. Er blijven immers tegenstellingen tussen de twee standaarden bestaan (bijvoorbeeld afschrijving van goodwill, behandeling van herwaarderingsmeerwaarden en afschrijvingen, enz.).

Voor het overige beweren sommigen dat deze loskoppeling in Europa reeds werd ingezet, toen de vierde Europese boekhoudrichtlijn van 1978 het Angelsaksisch concept van het getrouw beeld als onderliggende doelstelling van het opstellen van jaarrekeningen verplicht maakte. En dat concept is volledig vreemd aan het fiscaal recht. Het doel van de boekhouding is immers een getrouw beeld van het vermogen en de resultaten van de onderneming geven.

Maar in België werd dat begrip nooit door de boekhoudreglementering gedefinieerd. Het wordt traditioneel afgeleid uit de eis dat de jaarrekening een beeld van de onderneming moet geven, zoals dat voortspruit uit de toepassing van de boekhoudwet. Dat betekent dat, bij het verzamelen en het verwerken (met betrekking tot de keuze van een door het boekhoudrecht aanvaarde boekhoudkundige waarderingsmethode) van de gegevens in verband met de onderneming, alle wettelijke en regelgevende boekhoudkundige bepalingen werden nageleefd en

dat het jaarlijks opmaken van de rekeningen de gebruikers ervan relevante informatie verschaft. Deze eis komt overeen met de idee van "objectieve oprechtheid", welk begrip nauw aanleunt bij het Angelsaksisch begrip fairness. Terloops wordt evenwel opgemerkt dat het concept van het getrouw beeld, vanuit de beweerde reglementaire objectiviteit, in sommige opzichten wordt vervalst door het gebruik van de jaarrekeningen voor fiscale oogmerken. In dat opzicht houdt de gewoonte van het toepassen van fiscale stimuli door middel van boekhoudkundige praktijken het gevaar in de kwaliteit van de beslissingen inzake het boekhoudkundig beheer te vertekenen.

3.2. Band

Alles welbeschouwd houdt deze poging tot loskoppeling ook nadelen in die haar ongeschikt maken. Verscheidene argumenten staven dit standpunt.

Vooreerst geeft het resultaat van de onderneming een interpretatieve poging tot waardeverhoging ervan weer. Daartoe zal de onderneming een keuze moeten maken tussen waarderingsregels die geacht worden zo goed mogelijk haar maatschappelijk doel weer te geven. Daaruit volgen zekere boekhoudkundige opties. Deze werden bij de belastinghervorming van 1962 uitdrukkelijk aanvaard. De Raad van State vond het destijds trouwens rechtmatig om "*goederen, om fiscale redenen, te waarden volgens de regels van de boekhouding, omdat aldus billijke oplossingen kunnen worden*

gevonden voor situaties waarin de starre (fiscale) teksten niet voorzien". Zou het dan opportuun zijn deze keuzemogelijkheden met betrekking tot een strak fiscaal resultaat op te geven in ruil voor onaangepaste regels? Waarschijnlijk niet. In het tegenovergestelde geval zouden de belastingautoriteiten zich verplicht zien om een horizontaal systeem voor de waardering van het resultaat van de ondernemingen aan te nemen, met name de verantwoordelijkheid voor het opstellen van de waarderingsregels op zich te nemen, in de plaats van de raad van bestuur die instaat voor de keuze van deze regels. Deze denkpiste is belangrijk, want de boekhoudkundige beginselen, en de waarderingsregels die eruit voortvloeien, vormen het referentiekader voor de boekhoudkundige waardering van de economische gebeurtenissen met als doel effect te hebben op het vermogen van de onderneming. De ontwikkeling die aan de grondslag van de vaststelling van de boekhoudkundige principes ligt, is derwijze inductief dat deze niet a priori zijn bepaald, maar voortgesproten zijn uit de boekhoudkundige praktijken waarbinnen de constante, normatieve elementen werden afgezonderd en gsystematiseerd.

Dat brengt ons bij het begrip oprechtheid dat, ondanks de conceptuele zwakheden voor wat de boekhoudkundige definitie betreft, bij afleiding of naar analogie in het fiscaal recht wordt opgelegd. Bij het formaliseren van een autonoom fiscaal resultaat, zou een fiscale "objectieve oprechtheid"

moeten worden gedefinieerd, waarvan de reglementaire, en niet meer de normatieve (zoals dat momenteel in het Belgische boekhoudrecht het geval is) definitie tegemoetkomt aan drie functies in verband met de Belgische boekhoudkundige vereiste van een getrouw beeld, en namelijk een functie van complementariteit, een afwijkende functie en vooral een interpretatieve functie, voor het geval de op een boekhoudkundige situatie toepasselijke waarderingsregels niet in de regelgeving voorkomen.

Een fiscaal resultaat dat los staat van het boekhoudkundig resultaat is trouwens een ander probleem. Immers, ofwel is het fiscaal resultaat lager dan het boekhoudkundig resultaat, en dus ongunstig voor de fiscale administratie, ofwel is het fiscaal resultaat hoger dan het boekhoudkundig resultaat, wat zou neerkomen op het heffen van belasting op niet-gerealiseerde resultaten.

Ten slotte rijzen nog andere vragen. Hoe kunnen bijvoorbeeld de sectorale boekhoudsystemen, die in België naast elkaar bestaan, worden uitgedrukt in één enkele fiscale typologie? In ons land beschikken sommige typen van ondernemingen (banken, verzekeringsmaatschappijen, enz.) over bijzondere boekhoudstandaarden, ontworpen om de economische werkelijkheid beter weer te geven. Deze werkelijkheid zou kunnen worden versluierd door een volgens eigen regels bepaald fiscaal resultaat.

4. CONCLUSIES

In dit artikel poogden we een dubbele denkpiste te volgen.

De eerste denkpiste betrof de onaangepastheid van de IAS/IFRS-normen voor de berekening van de belasting. Gelet op de benadering van deze normen vanuit het oogpunt van de aandeelhouders, ziet het ernaar uit dat deze weg niet zal worden ingeslagen. Het zou trouwens merkwaardig zijn om de fiscaliteit, een daad van de overheid bij uitstek, ondergeschikt te maken aan regels uitgevaardigd door de IASB, die weliswaar algemeen door de Gemeenschap wordt erkend, maar niettemin een privéorganisatie blijft.

In onze tweede, meer uitgebreide bedenking, vroegen we ons af of het opportuun zou zijn het Belgische boekhoud- en fiscaal recht van elkaar los te koppelen, wetende dat deze band in elk geval, en in de lijn van onze eerste bedenking, zou moeten worden aangepast, in geval de IAS/IFRS-normen op alle Belgische ondernemingen van toepassing zouden worden. In het geval van een veralgemeende toepassing van de IAS/IFRS-standaard zouden het boekhoud- en het fiscaal recht inderdaad moeten worden losgekoppeld. Deze zienswijze werd onder meer in de Verenigde Staten bekrachtigd.

Aangezien de veralgemeende toepassing van de IAS/IFRS-normen niet wordt overwogen, luidt de generieke vraag of het opportuun is het boekhoud- en het fiscaal recht van elkaar los te koppelen. Onzes inziens is dergelijke loskoppeling niet

wenselijk. Het is inderdaad niet zo slim om de vermogenssituatie van een onderneming boekhoudkundig en fiscaal volgens diverse typologieën te benaderen, ook al hebben ze een uiteenlopende interpretatieloga.

De wetgever heeft nooit een duidelijk conceptueel standpunt uitgedrukt over het verband tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht. Nochtans nemen onze wetten een empirisch standpunt aan, gesteund op dat verband, maar afgeleid uit doctrinale bekommernissen. Onzes inziens is de traditie van het verband tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht gestoeld op een convergentie die een norm is. Idealiter moet de boekhouding, omdat ze een onvolmaakte algebraïsche weergave van de werkelijkheid vormt, zich aan haar kerndoel, binnen de onderneming houden en dus de eigen kenmerken van elke vennootschap weergeven. De boekhouding zou dus een centraal register moeten blijven, waaraan verschuivingen kunnen worden aangebracht om het fiscaal resultaat te bepalen dat op zijn beurt onderworpen blijft aan het boekhoudkundig resultaat.

In het fiscaal recht heeft het beginsel van het uniek karakter van de balans, gekoppeld aan het aan de belastingaangifte van de belastingplichtige gehechte vermoeden van juistheid, trouwens voor gevolg dat de boekhouding tot bewijs strekt ten aanzien van de belastingadministratie. De controle van het belastbaar inkomen zal steeds gepaard gaan met het voorhanden zijn van een regelmatige boekhouding en dus afhangen

van de toepassing van boekhoudkundige regels die noodgedwongen in het fiscaal recht zullen gelden.

Voor wat de toekomst van de Belgische boekhouding betreft, bewandelt de Commissie voor Boekhoudkundige Normen drie denkpisten in verband met de verfijning van het boekhoudrecht in de loop van de volgende jaren, namelijk:

- ofwel kiezen voor het naast elkaar bestaan van verschillende financiële systemen;
- ofwel ijveren voor een beperkte toenadering tussen het Belgische jaarrekeningrecht en de IAS/IFRS-normen en er op zijn minst op toezien dat er geen onverenigbaarheden bestaan tussen het Belgische jaarrekeningrecht en de gezegde normen;
- ofwel op termijn mikken op een gedwongen integratie van de IAS/IFRS-normen in het Belgische jaarrekeningrecht.

De opportuniteit van één van deze drie keuzen, die zouden kunnen worden aangevuld met de keuze voor een kwalitatieve verbetering van het Belgische boekhoudrecht met instandhouding van de band met het fiscaal recht, moet in beraad worden genomen. De op een consensus berustende aard daarvan moet tegemoetkomen aan de typologie van de Belgische ondernemingen en inzonderheid betrekking hebben op de relatie tussen het boekhoudrecht, het fiscaal recht en het vennootschapsrecht, de bijzondere kenmerken van de kmo's en het verband tussen het gemeen en het sectoraal jaarrekeningrecht.

Naar ons gevoel moet het in dit stadium nochtans mogelijk zijn het Belgisch boekhoudrecht kwalitatief te verbeteren, zonder gedwongen convergentie met de IAS/IFRS-normen en met instandhouding van de band met het fiscaal recht. Niettegenstaande de invoering van de IAS/IFRS-normen vinden we het gepast om het huidige jaarrekeningrecht als basis voor de vaststelling van de belastbare winst te behouden.

Voornaamste bibliografische verwijzingen

- Claeys Bouuaert, I., *Principes de l'imposition des sociétés en Belgique*, Larcier, 1970.
- Colmant B. et al., "Normes IAS/IFRS: principes comptables et transposition fiscale", *Revue générale de fiscalité*, nr. 1, januari 2004.
- Raad van State, "Advies over het wetsontwerp tot hervorming van de inkomstenbelastingen", Kamer, Gewone zitting, 1964-1965, nr. 571.
- De Crem, D. en Massart, M., *Aspects fiscaux de la comptabilité et technique de déclaration fiscale*, 2de ed., Kluwer, Ced.Samsom, 1997.
- Gelders, G., "Boekhoudkundig recht en fiscaliteit", *Bulletin der Belastingen*, nr. 628, mei 1984.
- Haverals J., "Normes IAS/IFRS: vers la fin du régime de connexion entre le droit comptable et le droit fiscal?", *Revue générale de fiscalité*, nr. 3, maart 2004.
- Kirkpatrick, J. en Garabedian, D., *Le régime fiscal des sociétés en Belgique*, 3de ed., Bruylant, 2003.
- Servais, J.-P., "Dissociation ou connexion entre le droit comptable et le droit fiscal", *Le droit comptable dans la société*, Colloquia CBN van 8 en 9 oktober 1996.
- Tiberghien, A., *Handboek voor Fiscaal Recht*, ed. 1981, Ced.Samsom, Brussel.¶

Ondernemings- recht

Wet van 13 januari 2006 tornt aan het jaarrekeningen- recht

RUTGER VAN BOVEN

Directieadviseur IAB

Op 20 januari 2006 verscheen de Wet van 13 januari 2006 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen in het Belgisch Staatsblad. Deze wet zorgt voor de gedeeltelijke omzetting¹ naar Belgisch recht van Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2003. Laatstgenoemde Richtlijn wijzigt de richtlijnen 78/660/EG, 83/349/EEG, 86/635/EEG en 91/674/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen, banken en andere financiële instellingen, en verzekeringsondernemingen. Wij geven hierna een kort overzicht van de wijzigingen die de wet met zich meebrengt.

neer te leggen bij de NBB. Deze bepaling wordt nu gewijzigd, in die zin dat de voormelde verplichting voortaan wel zal gelden voor genoteerde kleine vennootschappen².

Eveneens wordt een wijziging aangebracht aan de inhoud van het jaarverslag over de (geconsolideerde) jaarrekening. Een commentaar op de (geconsolideerde) jaarrekening waarbij een getrouw overzicht wordt gegeven van de gang van zaken en van de positie van de vennootschap (of van het geconsolideerd geheel) is niet langer voldoende. Voortaan zal het jaarverslag ten minste een getrouw overzicht moeten geven van de ontwikkeling en van de resultaten van het bedrijf en van de positie van de vennootschap (of van de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen), alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd word(t)(en). Dit

A. OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN

1. Verkort schema niet langer mogelijk voor de genoteerde kleine vennootschap

Overeenkomstig de artikelen 93 en 99 W. Venn. kunnen kleine vennootschappen ervoor opteren om hun jaarrekening op te stellen en openbaar te maken volgens een verkort schema. Deze mogelijkheid wordt voortaan uitgesloten

voor wat betreft de genoteerde kleine vennootschappen².

2. Wijzigingen inzake het opmaken van het jaarverslag over de (geconsolideerde) jaarrekening

Overeenkomstig artikel 94, 1° W. Venn. zijn kleine vennootschappen er niet toe gehouden om een jaarverslag op te maken en

overzicht moet een evenwichtige en volledige analyse bevatten van de ontwikkeling en van de resultaten van het bedrijf en van de positie van de vennootschap (of van de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen) die in overeenstemming is met haar omvang en complexiteit. Inzoverre dit noodzakelijk is voor een goed begrip van de ontwikkeling, de resultaten of de positie (van de vennootschap), omvat de analyse zowel financiële als niet-financiële essentiële prestatie-indicatoren die betrekking hebben op het specifieke bedrijf (van de vennootschap), met inbegrip van informatie betreffende milieu- en personeelsaangelegenheden. Indien passend, zal het (geconsolideerde) jaarverslag eveneens verwijzen naar en aanvullende uitleg verschaffen over de bedragen in de (geconsolideerde) jaarrekening ⁴.

Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en dat over de enkelvoudige jaarrekening mag worden geformaliseerd in één enkel verslag. In voorkomend geval moeten de vereiste gegevens voor de consoliderende vennootschap en het geconsolideerde geheel wel afzonderlijk worden verstrekt. Bij het opstellen van dit ene verslag kan het bovendien aangewezen zijn de nadruk te leggen op aangelegenheden die relevant zijn voor het geheel van de ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen ⁵.

3. Wijzigingen aangaande het controleverslag van de commissaris

Overeenkomstig artikel 141, 2° W. Venn. worden kleine vennootschappen vrijgesteld van de verplichting om een commissaris te benoemen. Voortaan zal deze vrijstelling niet langer gelden voor de genoteerde kleine vennootschap. Deze laatste is er derhalve toe gehouden een commissaris aan te stellen ⁶.

De wetgever heeft van deze gelegenheid gebruikgemaakt om eveneens de verwijzing in artikel 141, 2°, b) W. Venn. naar de portefeuillemaatschappijen te schrappen, aangezien het statuut hiervan niet meer bestaat ⁷.

Eveneens worden wijzigingen aangebracht aan de inhoud van het commissarisverslag over de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening.

A. Het commissarisverslag over de enkelvoudige jaarrekening

Voortaan zal het commissarisverslag over de enkelvoudige jaarrekening ten minste de volgende elementen bevatten ⁸ :

1° een inleiding, waarin ten minste wordt vermeld op welke jaarrekening de controle betrekking heeft en volgens welk boekhoudkundig referentiestelsel ze werd opgesteld;

2° een beschrijving van de reikwijdte van de controle, waarin ten minste wordt aangegeven welke normen voor de controle bij de uitvoering ervan zijn in acht genomen en of zij van het bestuursorgaan en aangeestelden van de vennootschap de toelichtingen en de informatie hebben bekomen die nodig is voor hun controle;

3° een vermelding die aangeeft dat de boekhouding is gevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die daarop van toepassing zijn;

4° een verklaring waarin de commissarissen hun oordeel geven of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap overeenkomstig het toepasselijk boekhoudkundig referentiestelsel en, in voorkomend geval, of de jaarrekening aan de wettelijke vereisten voldoet. De verklaring kan de vorm aannemen van een verklaring zonder voorbehoud, een verklaring met voorbehoud, een afkeurende verklaring, of indien de commissarissen geen oordeel kunnen uitspreken, een onthoudende verklaring;

5° een verwijzing naar bepaalde aangelegenheden waarop de commissarissen in het bijzonder de aandacht vestigen ongeacht of al dan niet een

voorbehoud werd opgenomen in de verklaring;

- 6° een vermelding die aangeeft of het jaarverslag de door de artikelen 95 en 96 vereiste inlichtingen bevat en in overeenstemming is met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar;
- 7° een vermelding die aangeeft of de winstbestemming die aan de algemene vergadering wordt voorgelegd, in overeenstemming is met de statuten en met dit Wetboek;
- 8° de vermelding of zij kennis hebben gekregen van verrichtingen gedaan of beslissingen genomen met overtreding van de statuten of van de bepalingen van dit Wetboek. Deze laatste vermelding kan echter worden weggelaten wanneer de openbaarmaking van de overtreding aan de vennootschap onverantwoorde schade kan berokkenen, onder meer omdat het bestuursorgaan gepaste maatregelen heeft genomen om de aldus ontstane onwettige toestand te verhelpen.

Het verslag wordt ondertekend en gedagtekend door de commissaris(sen).

B. Het verslag van de commissaris(sen) of de bedrijfsrevisor(en) over de geconsolideerde jaarrekening

Het verslag van de commissarissen of de bedrijfsrevisoren over

de geconsolideerde jaarrekening moet voortaan de volgende elementen bevatten ° :

- 1° een inleiding, waarin ten minste wordt vermeld op welke geconsolideerde jaarrekening de controle betrekking heeft en volgens welk boekhoudkundig referentiestelsel ze werd opgesteld;
- 2° een beschrijving van de reikwijdte van de controle, waarin ten minste wordt aangegeven welke normen voor de uitvoering van de controle in acht zijn genomen en of de commissarissen of de aangeduide bedrijfsrevisoren de toelichtingen en de informatie hebben bekomen die nodig is voor hun controle;
- 3° een verklaring, waarin de commissarissen of de aangestelde bedrijfsrevisoren hun oordeel geven of de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van het geconsolideerd geheel overeenkomstig het toepasselijk boekhoudkundig referentiestelsel en, in voorkomend geval, of de geconsolideerde jaarrekening aan de wettelijke vereisten voldoet; de verklaring kan de vorm aannemen van een verklaring zonder voorbehoud, een verklaring met voorbehoud, een afkeurende verklaring of, indien de commissarissen of de bedrijfsrevisoren geen oordeel kunnen uitspreken, een onthoudende verklaring;

4° een verwijzing naar bepaalde aangelegenheden waarop de commissarissen of de aangestelde bedrijfsrevisoren in het bijzonder de aandacht vestigen ongeacht of al dan niet een voorbehoud werd opgenomen in de verklaring;

5° een vermelding die aangeeft of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening de door de wet vereiste inlichtingen bevat en al dan niet in overeenstemming is met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar.

Het verslag wordt door de commissarissen of de aangestelde bedrijfsrevisoren ondertekend en gedagtekend.

Ingeval de jaarrekening van de moederonderneming aan de geconsolideerde jaarrekening is gehecht, kan het verslag over de geconsolideerde jaarrekening en dat over de enkelvoudige jaarrekening van de moederonderneming in één verslag worden geformaliseerd °.

4. Wijziging in geval van verspreiding van een verkorte versie van de jaarrekening

Ingeval een vennootschap er overeenkomstig artikel 105 W. Venn. voor opteert om, naast te voldoen aan haar wettelijke neerleggingsverplichtingen, een verkorte versie van haar jaarrekening te verspreiden, moet zij hierbij eveneens melding maken van het feit dat de commissaris(sen) een goedkeurende verklaring met of zonder voorbehoud hebben afgeleverd, dan

wel of er geen goedkeurende verklaring is gegeven.

Deze verplichting wordt lichtjes gewijzigd, in die zin dat voortaan moet worden aangegeven of een verklaring met of zonder voorbehoud of een afkeurende verklaring werd gegeven, dan wel of de commissarissen geen oordeel hebben kunnen uitspreken. Ook moet in voorkomend geval worden vermeld of de commissarissen in hun verslag in het bijzonder de aandacht hebben gevestigd op bepaalde aangelegenheden, ongeacht of al dan niet een voorbehoud werd geformuleerd in de verklaring¹¹.

B. INWERKINGTREDING

De voormelde wijzigingen traden in werking op 30 januari 2006, hetzij op de tiende dag na de publicatie ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

De Richtlijn waarvan sprake in huidig artikel moest in Belgisch recht worden omgezet tegen 1 januari 2005¹².

Voetnoten

- ¹ De wet zorgt immers enkel voor de omzetting van de verplicht te integreren bepalingen uit de Richtlijn. De bepalingen uit de Richtlijn die bepaalde opties openlaten voor de lidstaten zullen in een later stadium worden omgezet. Bovendien vereist de volledige transpositie van de Richtlijn dat aanpassingen worden aangebracht aan het KB van 30 januari 2001, alsook aan de sectorale koninklijke besluiten met betrekking tot het jaarrekeningenrecht dat van toepassing is op de kredietinstellingen en de verzekeringsondernemingen. (zie Memorie van Toelichting, *Parl. St.* Kamer 2004-2005, nr. 2017/001, 4-5.).
- ² Nieuw artikel 93, laatste lid W. Venn. (ingevoerd door artikel 3 Wet van 13 januari 2006); nieuw artikel 99 W. Venn. (ingevoerd door artikel 6 Wet van 13 januari 2006).
- ³ Nieuw artikel 94, 1° en tweede lid W. Venn. (ingevoerd door artikel 4 Wet van 13 januari 2006); nieuw artikel 100, 6° W. Venn. (ingevoerd door artikel 7 Wet van 13 januari 2006).
- ⁴ Nieuw artikel 96, 1° W. Venn. (ingevoerd door artikel 5 Wet van 13 januari 2006); nieuw artikel 119, 1° W. Venn. (ingevoerd door artikel 9 Wet van 13 januari 2006).
- ⁵ Nieuw artikel 119, derde lid W. Venn. (ingevoerd door artikel 9 Wet van 13 januari 2006)
- ⁶ Nieuw artikel 141, 2° W. Venn. (ingevoerd door artikel 10 Wet van 13 januari 2006).
- ⁷ Memorie van Toelichting, *Parl. St.* Kamer 2004-2005, nr. 2017/001, 7.
- ⁸ Nieuw artikel 144 W. Venn. (ingevoerd door artikel 11 Wet van 13 januari 2006): merk op dat de inhoud van het oorspronkelijke artikel 144 W. Venn. hierbij werd behouden.
- ⁹ Nieuw artikel 148 W. Venn. (ingevoerd door artikel 12 Wet van 13 januari 2006): merk op dat de inhoud van het oorspronkelijke artikel 148 W. Venn. hierbij werd behouden.
- ¹⁰ Nieuw artikel 148 W. Venn. (ingevoerd door artikel 12 Wet van 13 januari 2006).
- ¹¹ Nieuw artikel 105 W. Venn. (ingevoerd door artikel 8 Wet van 13 januari 2006).
- ¹² Artikel 5 Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2003.

Overheidssteun voor kmo's: Vlaamse Regering lanceert "ondernemerschaps- portefeuille"

RUTGER VAN BOVEN

Directieadviseur IAB

Op 10 februari 2006 werd het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Dit besluit voorziet in een nieuwe regeling ter ondersteuning van de Vlaamse economie. Meer bepaald zullen kmo's in de toekomst aanspraak kunnen maken op een zogenaamde "ondernemerschapsportefeuille" die toegang verleent tot vier door de Vlaamse overheid gesubsidieerde diensten. De diensten die in aanmerking komen zijn advies, opleiding, kennisoverdracht en mentorschap voor talentvolle ondernemers. In elk van deze gevallen komt de Vlaamse overheid tussen ten belope van 35 % van de in aanmerking komende kosten. De overige 65 % worden gedragen door de ondernemer zelf. De ondernemerschapsportefeuille komt er in de plaats van de bestaande chequesystemen (opleidingscheques, adviescheques, DNA-cheques en Gratis Opstartcheques) die de Vlaamse overheid reeds vroeger in het leven had geroepen. Een lovenswaardig initiatief dat ongetwijfeld nadere toelichting verdient.

1. TOEPASSINGSGBIED

A. Welke ondernemingen kunnen een beroep doen op subsidies in het kader van de ondernemerschapsportefeuille ?

Enkel kleine en middelgrote ondernemingen, die beschikken over een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest of zich ertoe

verbinden in het Vlaamse Gewest een exploitatiezetel te vestigen, kunnen aanspraak maken op subsidies in het kader van de ondernemerschapsportefeuille.

Bovendien kunnen enkel de ondernemingen die behoren tot de sectoren, vermeld in bijlage

bij het Besluit van de Vlaamse Regering, in aanmerking komen voor steun. Deze lijst kan bij Ministerieel Besluit worden aangepast in functie van de beleidsprioriteiten en de Europese regelgeving. In de lijst figureren onder meer de accountants, belastingconsulenten, bedrijfsrevisoren, boek-

houders, notarissen, advocaten en juridische adviseurs, ...

De dienstverleners zelf kunnen eveneens in aanmerking komen voor deze steunmaatregelen, op voorwaarde dat de steun in voorkomend geval wordt aangewend voor ondernemerschapsbevorderende diensten, ingewonnen bij een derde dienstverlener.

Ondernemingen waarvan 25 % of meer van het kapitaal of van de stemrechten, rechtstreeks of onrechtstreeks, in handen is van een administratieve overheid kunnen zich niet inschakelen in het systeem van de ondernemerschapsportefeuille.

Begrip kleine en middelgrote onderneming

Om als een kmo te kwalificeren, moet de onderneming 'tegemeetkomen aan de hierna volgende criteria.

Kleine ondernemingen zijn ondernemingen die minder dan 50 werkzame personen tewerkstellen, en een jaaromzet of een jaarlijks balanstotaal hebben van maximaal 10 miljoen euro.

Middelgrote ondernemingen zijn deze die minder dan 250 werkzame personen tewerkstellen, een jaaromzet hebben van maximaal 50 miljoen euro of een jaarlijks balanstotaal van maximaal 43 miljoen euro, en die geen kleine onderneming zijn.

Berekeningswijze van de criteria

De gegevens voor de berekening van de *jaaromzet* en het *balanstotaal* van de onderneming zijn

deze van het boekjaar waarop de laatste bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening vóór de datum van de steunaanvraag betrekking heeft.

Om de omzet te berekenen, wordt een boekjaar van meer of minder dan twaalf maanden herberekend tot een periode van twaalf maanden. Voor recent opgerichte ondernemingen (waarvan de jaarrekening nog niet is afgesloten) zal men zich steunen op het eerste productiejaar uit het financieel plan.

Ondernemingen die geen jaarrekening moeten opmaken, zullen zich voor de berekening van de criteria steunen op het jaar van de laatste aangifte bij de directe belastingen vóór de datum van de steunaanvraag.

De gegevens voor de berekening van de *tewerkstelling* worden vastgesteld aan de hand van het aantal werknemers dat in de onderneming was tewerkgesteld gedurende de laatste vier kwartalen die de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid kan attesteren vóór de datum van de steunaanvraag.

B. Welke diensten komen in aanmerking voor de ondernemerschapsportefeuille?

De diensten waarop een beroep kan worden gedaan met de ondernemerschapsportefeuille zijn advies, opleiding, kennisoverdracht en mentorschap voor talentvolle ondernemers.

Advies

Onder advies, in de zin van deze regeling, moet worden verstaan, de schriftelijke, specifieke, waardevolle raadgevingen en aanbevelingen die worden verleend door een erkende dienstverstreker. Het advies moet bestaan uit een analyse van de probleemstelling, en een implementatiegedeelte, eventueel gevolgd door een begeleiding bij de implementatie ervan. Het advies moet uitsluitend of hoofdzakelijk gericht zijn op het verbeteren van het huidige of het toekomstige bedrijfsfunctioneren van de onderneming.

Opleiding

Onder opleiding, in de zin van deze regeling, moet worden verstaan, het onderricht dat bij een erkende dienstverlener wordt gevolgd door de werkenden in de onderneming. De opleiding moet uitsluitend of hoofdzakelijk gericht zijn op het verbeteren van het huidige of toekomstige bedrijfsfunctioneren van de onderneming.

Kennisoverdracht

Onder kennisoverdracht, in de zin van deze regeling, wordt verstaan, de overdracht van kennis door een erkende dienstverlener. Het betreft bestaande, toepassingsgerichte kennis, die betrekking heeft op producten, diensten, processen of markten zodat de onderneming ze kan aanwenden voor vernieuwing en innovatie van haar producten, diensten, processen of markten.

Mentorschap voor talentvolle ondernemers

Onder mentorschap voor talentvolle ondernemers, in de zin van deze regeling, moet worden verstaan, een door een erkende dienstverlener verstrekte trajectbegeleidingsformule voor talentvolle ondernemers die risicokapitaal verkrijgen van een risicokapitaalverschaffer, en die uitsluitend of hoofdzakelijk gericht is op het verbeteren van het huidige of toekomstige bedrijfsfunctioneren van de onderneming.

De volgende diensten komen niet in aanmerking voor subsidies in het kader van de ondernemerschapportefeuille, nl.:

- wettelijk verplichte diensten;
- adviezen van permanente of periodieke aard, zoals routinematig belastingadvies, regelmatige dienstverlening op juridisch vlak, routinematig advies inzake selectie-, aanwervings- en personeelsbeleid en reclame;
- adviezen die behoren tot de gewone bedrijfsuitgaven van de onderneming;
- diensten met betrekking tot subsidies;
- technische analyses die geen deel uitmaken van een advies;
- niet-gespecialiseerde adviezen.

C. Welke dienstverleners kunnen worden aangesproken met de ondernemerschapportefeuille ?

De dienstverleners moeten erkend of aanvaard worden voor

het systeem van de ondernemerschapportefeuille. De procedure en de aanvullende voorwaarden hiertoe zullen worden vastgelegd bij ministerieel besluit, hetgeen tot op vandaag nog niet is gebeurd.

Het Besluit van de Vlaamse Regering geeft evenwel voor de verschillende pijlers (advies, opleiding, kennisoverdracht en mentorschap voor talentvolle ondernemers) een aantal krijtlijnen weer waarbinnen deze erkenning dient te geschieden, nl.:

Advies

De dienstverlener in de pijler advies kan door de minister erkend worden voor het systeem van de ondernemerschapportefeuille onder de volgende voorwaarden:

- 1° een kwaliteitscertificaat kunnen voorleggen waarvan de scope de kwaliteit inzake de dienstverlening van adviesverstrekking garandeert. De duur van de erkenning wordt bepaald door de resterende geldigheidsduur van het certificaat. De minister bepaalt welke kwaliteitscertificaten in aanmerking komen;
- 2° een natuurlijk persoon die een positieve beoordeling kan voorleggen na een screening te hebben doorlopen uitgevoerd door een privaat arbeidsbemiddelingsbureau, erkend bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2000 tot uitvoering van het decreet van 13 april 1999

met betrekking tot de private arbeidsbemiddelingsbureaus in het Vlaamse Gewest, en aangewezen door de minister. De erkenning heeft een geldigheidsduur van twee jaar;

- 3° een private dienstverlener die een andere door de Vlaamse overheid uitgereikte erkenning kan voorleggen, op voorwaarde dat de erkenning de kwaliteit van de dienstverlening voor advies garandeert en mits de minister en de functioneel bevoegde minister, die allebei voorwaarden kunnen koppelen aan de overdracht van de erkenning, akkoord gaan. De duur van de erkenning wordt bepaald door de geldigheidsduur van de door de andere Vlaamse overheid uitgereikte erkenning.

Opleiding

De dienstverlener in de pijler opleiding kan erkend worden voor het systeem van de ondernemerschapportefeuille onder de volgende voorwaarden:

- 1° de dienstverlener in de pijler opleiding die opgenomen is op de lijst van de publieke dienstverleners, aangebracht door de respectieve functioneel bevoegde ministers of sectorfondsen, en mits de minister en de Vlaamse minister, bevoegd voor de beroepsopleiding, hun akkoord verlenen. De erkenning geldt zolang het systeem van de ondernemerschapportefeuille loopt;

2° de dienstverlener in de pijler opleiding die een kwaliteitscertificaat kan voorleggen waarvan de scope de kwaliteit inzake de dienstverlening van de opleiding garandeert. De duur van de erkenning wordt bepaald door de resterende geldigheidsduur van het certificaat. De minister en de Vlaamse minister, bevoegd voor de beroepsopleiding, bepalen welke kwaliteitscertificaten in aanmerking komen en erkennen de dienstverlener in de pijler opleiding;

3° de dienstverlener is een erkende peterschapsorganisator, zoals bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2003. Die erkenning is beperkt tot de duur van de subsidieperiode en geldt alleen voor de peterschapsprojecten waarvoor de dienstverlener als peterschapsorganisator werd erkend.

Kennisoverdracht

De minister kan een instantie die lid is van het Vlaams Innovatienetwerk of opgenomen is in de lijst, opgesteld door de Administratie Wetenschap en Innovatie, en die beschikt over de vereiste kennis, erkennen als dienstverlener voor de pijler kennisoverdracht. In voorkomend geval geldt de erkenning zolang het systeem van de ondernemerschapportefeuille loopt. De lijst van kennisinstellingen kan bij ministerieel besluit worden uitgebreid.

Mentorschap voor talentvolle ondernemers

Een natuurlijk persoon die bij overeenkomst tussen de risicokapitaalverschaffer en de onderneming werd aangewezen, kan worden aanvaard als dienstverlener in de pijler mentorschap voor het systeem van de ondernemerschapportefeuille. Als er een familiale of emotionele band bestaat tussen risicokapitaalverschaffer en onderneming, kan enkel een erkende dienstverlener uit de pijler advies als mentor optreden. Een risicokapitaalverschaffer, noch zijn aangestelde, kan niet als mentor optreden voor de onderneming waaraan hij risicokapitaal verstrekt.

2. DE SUBSIDIEAANVRAAG

A. Tijdstip van de aanvraag

De subsidie moet worden aangevraagd na het sluiten van de overeenkomst met of na de inschrijving bij de dienstverlener, maar vóór de aanvang van de uitvoering van de dienst.

Indien de overeenkomst betrekking heeft op het mentorschap voor talentvolle ondernemers, moet daarenboven een financieringsovereenkomst gesloten zijn met een risicokapitaalverschaffer. De overeenkomst met de dienstverlener moet in dat geval uiterlijk zes maanden na het sluiten van de financieringsovereenkomst gesloten worden.

B. Aanvraagprocedure

De subsidieaanvraag wordt door de onderneming ingediend via de website², en wordt elektronisch afgehandeld.

Bij een eerste subsidieaanvraag wordt een ondernemerschapportefeuille op naam van de onderneming opgemaakt.

Voldoet de onderneming aan de gestelde voorwaarden, dan wordt de subsidie toegekend aan de onderneming ten belope van 35 % van het aanvaardbare projectbedrag. De overige 65 % worden gedragen door de onderneming zelf.

Het aanvaardbare projectbedrag is minimum 100 EUR en maximum het bedrag dat wordt vermeld in de overeenkomst met of in de inschrijving bij de dienstverlener, exclusief BTW.

Is het aanvaardbare projectbedrag kleiner of gelijk aan 3 000 EUR, dan wordt de subsidieaanvraag goedgekeurd als de onderneming 65 % van dat bedrag heeft betaald. Is het aanvaardbare projectbedrag groter dan 3 000 EUR, dan wordt de subsidieaanvraag goedgekeurd als de onderneming een bedrag heeft betaald dat ligt tussen 65 % van 3 000 EUR en 65 % van het aanvaardbare projectbedrag. Het eventuele resterende saldo kan betaald worden via aanvullende stortingen, en dit tot het einde van het tweede kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de subsidieaanvragen werden gedaan.

Zodra aan alle voorwaarden is voldaan, zal het overeenstemmende bedrag op de rekening van de dienstverlener worden gestort.

De subsidieaanvragen moeten in hetzelfde kalenderjaar worden ingediend. Vanaf het derde kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de subsidieaanvragen werden gedaan, kan een nieuwe cyclus beginnen.

C. Bedrag van de subsidie

De subsidie bedraagt maximaal 5 000 EUR per drie kalenderjaren, en wordt toegekend in functie van de beschikbare begrotingsmiddelen.

Bovendien wordt de subsidie per pijler (advies, opleiding, kennisoverdracht en mentor-schap voor talentvolle onder-nemers) beperkt tot een maximumbedrag van 2 500 EUR.

De subsidie bedraagt maximaal 35 % van de in aanmerking komende kosten van de dienst. Dit houdt in dat de ondernemer steeds 65 % van de dienstverle-ning voor eigen rekening neemt. De in aanmerking komende kosten van de onder-nemerschapsbevorderende diensten zullen bij ministerieel besluit worden vastgelegd, hetgeen tot op vandaag nog niet is gebeurd.

Indien de subsidie door de onderneming voor meer dan één pijler wordt aangewend, moeten de dienstverleners per pijler verschillend zijn.

3. EINDE VAN DE SUBSIDIE-AANVRAAG

A. Annulering van de subsidieaanvraag

Een subsidieaanvraag wordt geannuleerd als:

- 1° de dienstverlener, en in geval van mentorschap eveneens de risicokapitaalverschaffer, niet de juistheid van de sub-sidieaanvraag bevestigt binnen tien kalenderdagen na de subsidieaanvraag;
- 2° het juiste stortingsbedrag niet binnen veertien kalen-derdagen na de bevestiging werd geregistreerd door de website;
- 3° de onderneming zelf haar subsidieaanvraag annuleert vóór het bedrag gestort is.

De annulering heeft tot gevolg dat de subsidieaanvraag als niet bestaande wordt beschouwd.

B. Stopzetting van de subsidieaanvraag

Een subsidieaanvraag kan worden stopgezet, en geheel of gedeeltelijk worden terugbe-taald in de volgende gevallen:

- 1° de stopzetting van de acti-viteit van de onderneming;
- 2° de stopzetting van de acti-viteit van de dienstverlener;
- 3° als een inschrijving voor een opleiding door de erkende dienstverlener wordt gean-nuleerd;
- 4° bij een overlijden of bij een ongeval met een volledige arbeidsongeschiktheid tot gevolg, van:

- a) de bedrijfsleider of eige-naar van een eenmans-zaak of zijn meewerkende echtgenoot of echtgenote;
- b) de hoofdaandeelhouder van een vennootschap die de dagelijkse leiding waarneemt van de onder-neming;
- c) de werkende die ingeschre-ven was voor het volgen van een opleiding.

De bewijsstukken die hiertoe moeten worden voorgelegd, zullen worden bepaald bij ministerieel besluit. Dit is tot op vandaag nog niet gebeurd.

4. TERUGVORDERING VAN DE SUBSIDIE

De subsidie wordt geheel of gedeeltelijk teruggevorderd:

- indien niet werd voldaan aan de informatie- en raadple-gingsprocedures in geval van collectief ontslag binnen een periode van vijf jaar die ingaat op de datum van de subsidieaanvraag;
- indien de voorwaarden van het decreet of het besluit niet worden nageleefd.

Bij de terugvordering is de Europese referentierentevoet van toepassing.

5. OVERGANGSMAATREGELEN

A. Het lot van de in het verleden toegekende adviescheques, dna-cheques, opleidingscheques en Gratis Opstart-cheques

De adviescheques, dna-cheques, opleidingscheques en Gratis Opstart-cheques die in het verleden werden toegekend, blijven hun geldigheidsduur behouden zoals voorzien in de respectieve besluiten.

B. Het lot van de voorheen erkende adviesinstanties en opleidingsverstrekkers

De adviesinstanties en opleidingsverstrekkers die een erkenning hebben verkregen op basis van de voorheen geldende besluiten, blijven hun erkenning behouden voor de resterende geldigheidsduur ervan. Ze beëindigen echter de door hen aangegane overeenkomsten met en opleidingen voor de ondernemingen conform de in de overeenkomsten en voor de opleidingen vastgestelde voorwaarden.

De adviesinstanties en opleidingsverstrekkers mogen de in het verleden toegekende cheques aanvaarden tot en met 30 september 2006.

De adviesinstanties en opleidingsverstrekkers die een erkenning hebben verkregen in het kader van de opleidings- en adviescheques³, kunnen hun erkenning voor de resterende duur van de erkenningsperiode overdragen naar een erkenning als dienstverlener in de pijler van opleiding of advies naar gelang de hoedanigheid waarin de organisatie voorheen erkend was. Ze moeten zich er in voorkomend geval via een schriftelijke verklaring op erewoord toe verbinden om de bepalingen van het onderhavig besluit toe te passen.

6. INWERKINGTREDING

De datum van inwerkingtreding van deze nieuwe regeling zal bij ministerieel besluit worden vastgesteld, hetgeen op heden nog niet is gebeurd.[¶]

Voetnoten

¹ Onder het begrip onderneming wordt verstaan, de natuurlijke persoon die koopman is of een zelfstandig beroep uitoefent, de handelsvennootschap met rechtspersoonlijkheid, de burgerlijke vennootschap met handelsvorm, het Europees Economisch Samenwerkingsverband, en het economisch samenwerkingsverband.

² De URL werd op heden nog niet vrijgegeven.

³ Op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 betreffende de opleidingscheques, gewijzigd bij ministeriële besluiten van 2 april 2004, 24 juni 2004 en 24 februari 2005 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2004 betreffende de adviescheques, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 april 2005 en bij de ministeriële besluiten van 19 mei 2004, 28 mei 2004 en 20 juni 2005.

Opnieuw chantage met energie

AMID FALJAOUI

Iedereen dacht dat chantage met olie of gas tot het verleden behoorde. Iran heeft ons echter doen inzien dat dit wapen nog steeds bestaat. Ook door Rusland beseffen we dat wij enorm afhankelijk zijn. Een overzicht.

Zal er misschien, bij gebrek aan een nieuwe oorlog in de Perzische Golf, opnieuw gechan-teerd worden met olie als inzet? Je kan dit, tussen de regels door, afleiden uit de opmerkingen van de Iraanse president. Nu zijn land verwickeld is in een krachtmeting met Europa en de Verenigde Staten over het kern-programma, heeft hij duidelijk te kennen gegeven dat zijn land, het derde grootste olie-uitvoerende land ter wereld, de uitvoer wel eens drastisch zou kunnen verminderen of zelfs beëindigen. En om zijn uitspraken kracht bij te zetten, heeft de Iraanse Centrale Bank alle reserves in deviezen uit Europese banken weggehaald.

Dat is om de Westerse wereld aan te tonen dat een door-verwijzing naar de VN-Veiligheidsraad, die de Iraanse reserves als sanctie kan bevriezen, wel eens slecht zou kunnen uitdraaien. De regering in Teheran heeft niets te vrezen aangezien de kostbare deviezen al in veiligheid zijn gebracht.

Om de westerlingen te bedaren, werd hun duidelijk gemaakt dat als Iran geen olie meer uitvoert, de prijs van een vat ruwe olie nog zal stijgen. De aanval van gewapende militieën op Nigeriaanse olie-installaties heeft al schade aangebracht. Een nieuwe crisis op de oliemarkt wil men op dit moment dan ook te allen prijzen vermijden. Zeker aangezien de olie-uitvoerende landen nu al een maximum hoeveelheid pompen en een lager aanbod niet onmiddellijk gecompenseerd kan worden. De financiële markten hebben dit begrepen, aangezien de prijs van een vat

ruwe olie de historische prijs van 70 dollar uit augustus 2005 nadert.

Is de zaak dan al beklonken? Moeten wij een nieuwe prijsstijging zomaar aanvaarden, als geen oplossing wordt gevonden voor het Iraanse probleem? Moeten we toestaan dat Iran over een kernwapen beschikt in ruil voor een goedkoop vat ruwe olie? Gelukkig is het antwoord hierop nee, aangezien Iran hiermee tegen haar eigen kar rijdt. Waarom? Omdat de Iraanse inkomsten voor 80 % afhankelijk zijn van de olie-uitvoer. Als Iran dus olie als drukmiddel hanteert, zal de regering zichzelf in een moeilijke positie brengen – want hoewel iedereen afhankelijk is van olie, is de afhankelijkheid net iets groter aan de Iraanse zijde. In dat geval is het duidelijk dat de economische logica zich moet opdringen aan de politieke logica. Maar toch moeten we beseffen dat logica

niet altijd de bovenhand haalt in deze wereld, zeker niet in het Midden-Oosten.

OEKRAÏNE

In het debat over de energiechantage, speelt ook Rusland een rol. Iedereen weet dat Rusland en Oekraïne elkaar op het laatste nippertje gezichtsverlies hebben bespaard door *in extremis* een compromis te sluiten over de prijs van het Russische gas dat door Oekraïne wordt opgekocht. Rusland heeft de prijs van het gas dat aan Oekraïne wordt verkocht, verhoogd – maar minder dan voorzien – en Oekraïne kwam er ook goed vanaf, aangezien het Russische gas zal worden vermengd met ander, goedkoper gas uit Centraal-Azië. De gemiddelde kostprijs van 1 000 m³ gas zal dus relatief betaalbaar blijven voor de Oekraïners. Maar aan dit schijnbare win-winakkoord gaat toch een spelletje realpolitik vooraf. Rusland doet alsof het tegevoetkomt aan Oekraïne, terwijl Europa eigenlijk vrijwel de enige uitvoermarkt is.

De gasmaatschappij Gazprom, die onder invloed staat van het Kremlin, sloot liever een compromis dan het risico te lopen dat andere producenten haar marktaandeel zouden overnemen. Als de gastoevoer voor langere tijd was onderbroken, dan hadden de Europese klanten de hulp van andere leveranciers ingeroepen, zoals van Noorwegen of Nederland. Een andere verklaring voor dit

compromis, is dat Gazprom de energiechantage niet volledig kan uitspelen. In tegenstelling tot een autofabrikant of zelfs een onderneming zoals Exxon, hangt Gazprom af van gasleidingen om het gas te leveren. Deze gasleidingen lopen echter dwars door Oekraïne, waardoor Gazprom ook afhankelijk is van de goodwill van de Oekraïense overheid. Bovendien moet niemand zich illusies maken: als het Kremlin uiteindelijk een compromis heeft gesloten, dan is dat ook omdat Vladimir Poetin dit jaar voorzitter is van de G8. Vertaling: Vladimir Poetin had geen andere keuze dan zich snel uit deze hachelijke situatie te redden, tenzij hij aan de G8-partners de indruk wilde geven dat Rusland de kernwapens had vervangen door energiechantage!

In het Witte Huis is de discussie trouwens nog niet geluwd: moest Vladimir Poetin voorzitter worden van de G8 en in juli de volgende G8-bijeenkomst organiseren, of niet? De voorstanders zeggen dat het de beste manier is om de Russen te laten kennismaken met de genoegens van de democratie. In het kader van de G8 zal Vladimir Poetin namelijk een consensus moeten zoeken en bereiken, en dus een dialoog moeten voeren met de partners en niet met de vazallen. Jammer genoeg heeft het incident met Oekraïne aangetoond dat de Russen zich slechts in de beginfase van de democratie bevinden.

Maar de zaak had ook een positief staartje, want de Westerse

wereld werd wakker geschud: de westerlingen hebben begrepen dat het Russische energiebeleid een – te – sterke politieke connotatie heeft, en ze hebben daaruit hun conclusies getrokken. Vanaf nu moeten zij hun energiebronnen meer diversifiëren en opnieuw het kerndebat aangaan.

GEEN VOORUITZICHTEN

Maar zal dit werkelijk gebeuren? Slaat Europa de bal niet volledig mis wat betreft energie? Als je naar de Europese Commissie kijkt, zou je dat wel denken: de zaak Gazprom is er het laatste voorbeeld van en met de Siberische koudegolf is nog eens gebleken hoezeer de Europese Unie afhankelijk is van het Russische gas. Voor de deskundigen is dit natuurlijk niet nieuw: Gérard Mestrallet, bestuurder van Suez maar nu ook van Electrabel, schreeuwt al meer dan twee jaar van de daken dat Europa in gevaar is door de te sterke energetische afhankelijkheid. Maar deze noodkreet gaat verloren – de Europese Commissie lijkt enkel geïnteresseerd in de totstandbrenging van concurrentie binnen de energiesector, en niet in het risico van afhankelijkheid – het beste bewijs daarvan is een mededeling van de Commissie in november 2005. In dit officiële document staan slechts op de 15de bladzijde enkele – erg korte – regels over de zekerheid dat Europa wordt bevoorrad. Verder is de mededeling gewijd aan de totstandbrenging van meer con-

currentie. Er wordt niet verwezen naar Gazprom – of, wat daarmee gelijk staat, aan het feit dat Europa 90 % van het Russische gas koopt. Nochtans lijkt een dergelijke afhankelijkheid de eurocraten in Brussel niet te deren. Maar laten we recht door zee zijn: niet alleen de Commissie treft schuld. Dat zou al te gemakkelijk zijn. Ook de lidstaten zijn verantwoordelijk voor deze kortzichtigheid: al was het maar omdat de grote staten geen zin hadden om hun energiebeleid aan te kaarten bij de onderhandelingen.

Frankrijk en Duitsland bijvoorbeeld, delen een andere mening over kernenergie en stellen zich allebei terughoudend op om de markt open te stellen. Groot-Brittannië dacht lange tijd bespaard te zullen blijven van dit probleem door de ligging bij de Noordzee. Maar alles verandert: vanaf 2005 voert Londen opnieuw gas in. Dit feit kwam niet onder mediabelangstelling te staan, hoewel deskundigen het belangrijker vonden dan de herverkiezing van Tony Blair! Wat kunnen we hieruit opmaken? Aangezien elektri-

citeit niet kan worden opgeslagen, de opwarming van de aarde een belangrijke uitdaging is en dat, globaal gezien, energie aan de basis ligt van alle activiteiten, moeten we wel inzien dat energie geen alledaags goed is. Naast de concurrentie, die trouwens geen prijsverlaging tot gevolg had, is er ook de zekerheid dat we bevoorrad kunnen worden. En hierover wordt door de regeringen met geen woord gerept. Helaas. ¶

Praktijkgids KMO-Overdracht. Organisatorisch, juridisch, fiscaal, financieel / E. Spruyt en H. Berquin, editors. 5de editie.

Kluwer uitgevers, 2006. 860 p.

Deel I: Menselijke en organisatorische aspecten van de opvolging in de familiale onderneming / Hans Begeer [de eigenheid van de KMO - mogelijke opvolgingsprojecten]

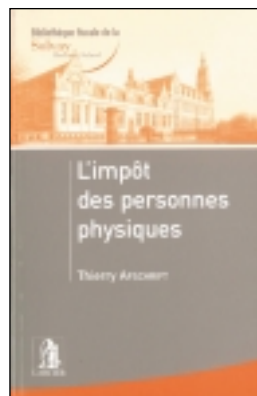
Deel II: Juridische aspecten van ondernemingsoverdracht / Eric Spruyt [zowel handelszaak als vennootschap, met focus op een overdracht binnen familieverband: huwelijksvermogensrecht - erfrecht - technieken - controle- en inkomsten-voorbehoud - successierecht en successieplanning]

Deel III: Directe belastingen / Ludo Lievens en Jos J. Couturier [fiscale optimalisatie-technieken zoals holdingvennootschap of management buy-out - vereffening - hergroeperen van ondernemingen]

Deel IV: Waardebepaling van de onderneming / Karel M. Van Oostveldt en Yann Dekeyser [Financiële diagnose, intrinsieke en economische waarde van de onderneming, calculatierente, marktvergelijking, verschil tussen waarde en transactieprijs]

Deel V: Financieringstechnieken / Jos B. Peeters [timing van betaling - bronnen van financiering - financiële producten en financiële structuren]

Prijs: Abonnement: 164,85 EUR -
Eenmalige aankoop: 214,31 EUR
Bestellen: www.kluwer.be;
tel. 0800 94 571

L'impôt des personnes physiques / Thierry Afschrift

Larcier, 2005. 905 p. (Bibliothèque fiscale de la Solvay Business School)

Cet ouvrage aborde d'une manière approfondie l'ensemble des règles relatives à l'impôt des personnes physiques et donne, pour de nombreuses questions, des solutions valables également en matière d'impôt des sociétés.

Après un examen détaillé des principes généraux du droit fiscal, l'ouvrage traite de manière exhaustive des questions les plus complexes relatives aux revenus professionnels, aux revenus mobiliers, aux revenus immobiliers et aux revenus divers.

Toutes les controverses importantes existant en doctrine et en jurisprudence sont prises en compte, et l'auteur propose, pour chaque cas, des solutions personnelles.

La table des matières intégrale peut être consultée sur www.larcier.com

Prix : 160,50 EUR
Commander : <http://editions.larcier.com> ;
tél. De Boeck Services, 010 48 25 00

Vermogensplanning bij familiale KMO's. Hoe de vennootschap fiscaal-vriendelijk overdragen ? / S. Ruyschaert, M. Gielis, C. Celis

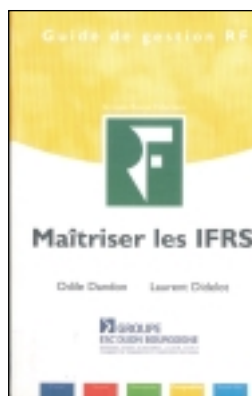
Maklu, 2005. 189 p.

Een uitgebreid overzicht van technieken om de overdracht van familiale KMO's zo fiscaalvriendelijk mogelijk te laten verlopen. Speciale aandacht gaat naar de vermogensoverdracht tussen de generaties.

Dit boek is een praktische en leesbare leidraad voor ondernemers en hun consulenten. De principes van de fiscale planning worden met talrijke toepassingsvoorbeelden of casussen geïllustreerd.

- Deel 1.** Het werken met een vennootschap in het kader van fiscale planning en vermogensplanning
- Deel 2.** Het belang van de keuze van de vennootschapsvorm in het licht van de latere overdracht van de vennootschap
- Deel 3.** De villa in of uit de vennootschap?
- Deel 4.** De auto in of uit de vennootschap?
- Deel 5.** Het vruchtgebruik (en de blote eigendom) als optimaliseringstechniek
- Deel 6.** Wat zijn de voor- en nadelen van een patrimoniumvennootschap?
- Deel 7.** De omvorming van een eenmanszaak naar een vennootschap: overzicht
- Deel 8.** Hoe optimaal geld uit de vennootschap halen: gevolgen inzake vennootschapsbelasting en inzake BTW
- Deel 9.** Successieplanning
- Deel 10.** Vastgoedoptimalisatie

Prijs: 29,95 EUR
Bestellen: www.maklu.be;
tel. 03 231 29 00

Maîtriser les IFRS / Odile Dandon et Laurent Didelot

Paris : Groupe Revue Fiduciaire, 2005. 794 p. (Guide de gestion RF)

Cet ouvrage s'adresse à tous les professionnels comptables et financiers qui souhaitent assimiler la logique et la cohérence des IFRS.

La conception de ce guide comporte deux niveaux de lecture : d'abord l'essentiel de la norme pour une vision rapide du référentiel, ensuite une étude détaillée de la norme, complétée par de nombreuses illustrations pratiques, ainsi que des exemples.

Unique en son genre, cet ouvrage propose des tests de compréhension lors de l'étude de chaque norme (QCM et de nombreux exercices corrigés d'applications).

Sommaire :

1. La normalisation comptable internationale et européenne
2. Cadre conceptuel
3. Immobilisations
4. Cycle de production/Ventes
5. Passifs
6. Instruments financiers
7. Impôt sur le résultat
8. Normes traitant de situations particulières
9. Consolidation
10. Présentation des états financiers

Le lecteur trouvera en fin d'ouvrage une liste de mots clés avec définitions.

Prix : 54,25 EUR
Commander : Patrimoine,
Rue du Noyer 168, 1030 Bruxelles,
tél 02 736 68 47

Fiscaal praktijkboek – Directe belastingen 2005-2006 / Herman De Cnijf, Luc Maes, Leo de Broeck (editors)

Kluwer uitgevers, 2005. 368 p.

Opzet van de "Fiscale praktijkboeken" blijft onveranderd actuele fiscale topics uitdiepen in een heldere taal en de gevolgen ervan aanduiden voor de fiscale praktijk.

In de editie 2005-2006 komen op het vlak van de directe belastingen achterenvolgens aan bod:

- I. Artikel 344 §1 van het W.I.B. 1992 is geen passe-partout
- II. Onroerendgoedfiscaliteit na de programmawet van 27 december 2004
- III. Zelfstandige bedrijfsleiders
- IV. De wet van 22 juni 2005: de notionele interestaftrek en compenserende maatregelen
- V. Over het belasten van interne privé-meerwaarden op grond van artikel 90, 1° van het W.I.B. 1992
- VI. Het begrip geldlening in artikel 18, tweede lid van het W.I.B. 1992
- VII. Forfaitaire bepaling van de belastbare winsten en baten van belastingplichtigen die geen tijdige aangifte indienen
- VIII. Belastbaarheid van inkomstenvervangende vergoedingen
- IX. Fresh start in fiscalibus: utopie of realiteit (collectieve schuldenregeling, het onbeperkt uitstel van invordering, belastingschulden voortvloeiend uit faillissement)

Prijs: Abonnement: 116,61 EUR -
eenmalige aankoop: 151,59 EUR
Bestellen: www.kluwer.be;
tel. 0800 94 571

Code IFRS. Normes et interprétations : textes consolidés à jour au 1er juin 2005

Groupe Revue Fiduciaire, 2005. 760 p.

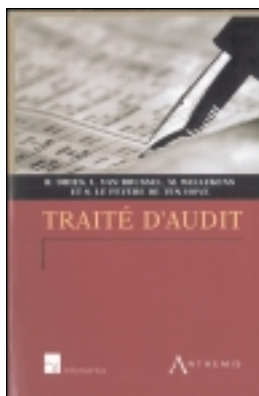
Ce code publie le référentiel comptable, adopté par l'Union européenne, pour l'établissement et la publication des comptes consolidés des sociétés européennes cotées en Bourse.

L'ouvrage regroupe les textes consolidés des normes (IAS et IFRS) et réunit les textes des interprétations (SIC et IFRIC). Pour chaque norme et interprétation, les auteurs ont donc intégré au texte officiel, initialement publié au JOUE, l'ensemble des amendements ayant donné lieu à un règlement européen ultérieur.

Les règlements parus au JOUE sont annexés.

Le code est mis à jour au 1er juin 2005.

Prix : 61 EUR
Commander : Patrimoine,
Rue du Noyer 168, 1030 Bruxelles,
tél. 02 736 68 47

Traité d'audit / R. Dries, L. Van Brussel, M. Willekens, S. Le Fevere de ten Hove
Intersentia, 2005. 421 p.

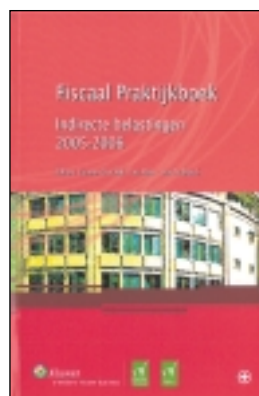
Le Traité d'audit présente la théorie et la pratique des audits financiers et opérationnels.

Les différentes notions et les objectifs d'audit y sont présentés de façon didactique, et le lecteur y retrouvera un aperçu de l'organisation de la profession d'audit en Belgique, aux Etats-Unis et dans les pays qui nous entourent.

Les auteurs décrivent l'analyse de risque effectuée dans le cadre d'un audit ainsi que l'évaluation et l'utilisation des systèmes de contrôle interne lors de l'exécution des travaux d'audit.

L'ouvrage présente de façon détaillée l'audit opérationnel et l'audit financier, et décrit de manière approfondie les différentes techniques d'audit. Un chapitre distinct est consacré à l'utilisation et à l'application des techniques d'échantillonnage dans la profession d'audit.

Prix : 75 EUR
Commander : www.intersentia.be,
tél. 03 680 15 50

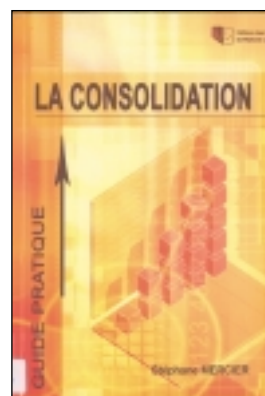
Fiscaal praktijkboek – Indirecte belastingen 2005-2006 / Herman De Cnijf, Luc Maes, Leo de Broeck (editors)
Kluwer uitgevers, 2005. 285 p.

De "Fiscale Praktijkboeken" bevatten traditioneel een overzicht van de nieuwe regelingen en ontwikkelingen en hun praktische gevolgen.

Op het vlak van de indirecte belastingen bevat het praktijkboek 2005-2006 de volgende bijdrage:

- I. *Grasduinen in recente rechtspraak: op zoek naar concrete toepassingen van de beginselen van behoorlijk bestuur*
- II. *De beslissingstabel voor niet in België gevestigde belastingplichtigen – stelsel AV versus rechtstreekse registratie of gebruikmaken van een vooraf erkende persoon*
- III. *Meeneembaarheid in mensentermen: een onmogelijke opgave? (op het vlak van registratierechten)*
- IV. *Douane, basisbeginselen voor beginners*
- V. *Voordelen van alle aard en BTW*
- VI. *Onroerende verhuur versus terbeschikkingstelling van kantoorruimte en andere belastbare alternatieven*

Prijs: Abonnement: 116,61 EUR -
eenmalige aankoop: 151,59 EUR
Bestellen: www.kluwer.be,
tel. 0800 94 571

La consolidation / Stéphane Mercier
ECCI, 2006. 263 p.

Articulé autour de trois parties, ce guide pratique explique, à travers de nombreux exemples concrets et de multiples tableaux, une des théories comptables les plus complexes :

- *la première partie permet au lecteur d'apprendre l'utilité de la consolidation, de savoir quelles sociétés sont concernées par ce concept, et d'en découvrir la mise en œuvre ;*
- *la deuxième partie est celle des "cas spéciaux" : consolidation directe, consolidation par paliers, variation du pourcentage d'intérêt, etc., en euros ou en devises étrangères ;*
- *la troisième partie comprend une sélection d'exercices non résolus : les lecteurs pourront soumettre une proposition de solution à l'auteur, qui renverra ses commentaires et corrections à tous ceux qui le souhaitent.*

Prix : 42 EUR
Commander : www.ecci.be,
tél. 04 344 50 88